

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>As országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj:</p> <p>Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>As egyesületi tanács felügyelete alatt:</p> <p>Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.</p> <p>Felolvasó szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.</p> <p>Társaszerkesztő: Endrey Ernő az OMGE. titkára.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p>Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Kérem az „OMGE.” tagjaihoz.

Alább felsorolt urak jelenlegi tartózkodási helye előttünk ismeretlen, miért is azon kérelemmel fordulunk a t. tag urakhoz, hogyha az itt felsorolt urak közül valamelyiknek jelenlegi tartózkodási helyéről valaki tudomással bírna, úgy azt velünk egy levelezőlapon közölni kegyeskedjék.

Ifj. Aszta'os Nándor Kárász, Baboecay László Dubrava, Bajzath István Pészak, Berger Géza előbb Csetény, majd Szent-Mihályfalva, legutóbb Szernye, Dobrin István Nagy-Réce, utóbb Tapolca, Ernszt Mihály Pta-Ujfalu-Alpár, utóbb Uj-Kécske, Fülöp Jakab és Társa Hantos-Szalárd, Goldberger Gusztáv Nagy-Bajom (Budapest), Hirsch Ödön Nagy-Iklód, Hirschmann Nándor Zsitkóca, Jaulusz Izidor Forró-Encs, utóbb Budapest, Kovács József Pta-Bogaras-Hidegkut, Krajcsovich Gyula előbb Lajosfalu, utóbb Kis-Báb, Lázár István előbb Brassó, utóbb Budapest, dr. Markbreit Gyula Tisza-Várkony, Nagy Béla Délegyhéza, Nagy Jenő Budapest, Neuschlosz Fülöp Gerend, Pechy Pál Lajos-tanya, Pick Frigyes Vas-Simonyi, Pintér Sándor előbb Magyar Bél, utóbb Tisza-Polgár, báró Podmaniczky, Horácz Botrágy, Posztóczky Iván Kis Jobbágyi, Répászky Béla Tisza-Dada, Sternthal Lajos előbb Pusztakölcser, utóbb Zsófia-Major, Straszter Izidor Budapest, Török Elemér előbb Pellérd, utóbb Felső-Alap, Varga László szigeti előbb Pta-Láncz, utóbb Arad és Pécska, majd Pécska, Zemlényi István Paks, Tolnán, Janisch Lajos előbb Budapest, utóbb Surány, esetleg Nagy-Komlós, Kovács Ödön Hédervár, Schön Aladár előbb Emőd, utóbb Pta-Bogaras, majd Pinczehely, legutóbb Pta-Varsány, Cséry Zsigmond Felső-Zsolca.

Igazgató.

Értesítés az OMGE. tagjaihoz.

A nagyméltóságú földmivvelésügyi miniszter ur közbenjárásával a cs. és kir. hadügyminiszter ur a jégverés elleni károk meggátlása céljából a viharágyuk töltésére szükséges robbanó lőpor beszerzését a budapesti, gyulafehérvári, kassai, komáromi és temesvári tüzérségi szertáraknál, a nagyszebeni, besztercebányai és pozsonyi fiókszertáraknál és továbbá: az aradi műszaki tüzérségi kezelési osztálynál kilogrammonként 76 fillér mérsékelt árért engedélyezte.

Értesítem tehát az „OMGE.” t. tagjait, hogy a lőpor beszerzésére szükséges igazolványokat a titkári hivatalnál 40 filléres levélbélyeg beküldése ellenében szerezhetik be.

Igazgató.

Pályázat.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” alapító és évdíjas tagjai részére tagsági oklevelet szokott kiadni. Ezen oklevél művészi kivitelére súlyt helyezvén, — ezennel nyílt pályázatot hirdet ezen oklevél rajzának elkészítésére. A legjobbnak talált oklevél 400 koronával fog díjaztatni.

Az oklevél rajzának jelképeznie kell az egyesület alapszabályszerű működését, mely célból az egyesület alapszabályai a pályázóknak rendelkezésére bocsájtattak.

Az oklevél nagysága: 65/50 cm.

A pályázatok folyó évi augusztus hó

végig az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” Igazgatóságához Üllői-út 25. (Köztelek) nyújtandók be.

Forster Géza,
az OMGE igazgatója.

Az Országos Iparegylet vámpolitikája.

Bizonyos, hogy a nemzetekre olyannyira ránehezkedő gazdasági harcok tulajdonképpen a jövő vámpolitikájában fognak eldőlni, mert a vámpolitikában van lefektetve a nemzeti termelés és a nemzeti munka védelmének leg-hatályosabb eszköze.

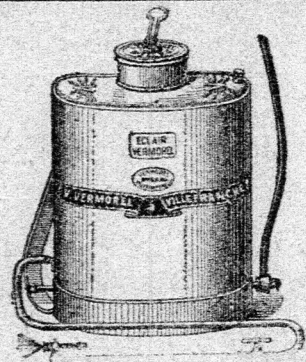
Miután az egyre nyomasztóbb világverseny korszakában ez a védelem fogja az egyes államok gazdasági fejlődésének és jólétének feltételeit megállapítani, a nemzetközi politikának ezer érdekszála mindinkább a vámpolitikában fut össze s mindinkább életkérdésévé válik a nemzeteknek, hogy diadalra juttatandó vámpolitikájukkal a közgazdasági élet szem előtt tartandó követelményeit kielégítsék.

Nem könnyű feladat azonban ezeknek a követelményeknek a kielégítése, melyek a legkisebb nemzet beléletében sem nyilvánulnak meg harmonikusan, sőt egymással örökös érdekharcban állanak.

Jellemző példa erre az a két javaslat, amelynek egyikét a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, másikat pedig az Országos Iparegylet nyújtotta be a magyar kormányhoz.

A Szövetség mezőgazdasági szempontból, az Iparegylet ipari szempontból fejtette ki azokat a követelményeket, amelyek a jövő

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, V. ker., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. sz.

A V. Vermorel villefranchei gyár világhírű

„Eclair” peronospora fecskendőinek

„La Torpille” kénporozó- és

„Excelsior” szénkénegező gépeinek

kizárólagos magyarországi képviselője.

la. aussigi Rézgálicz

la. sublimált Kénpor

és mindennemű szőlővédekezési ezikkek és anyagok bevásárlási forrása.

Ajánlunk a cséplési idényre mindennemű

kenőcsöket

köszeneket

olajokat

ponyvákat

és zsákokat

legelsőrangú minőségben.

Dr. Aschenbrandt-féle bordói és rézkénpor

Mai számunk 16 oldal.

vámpolitikájában, illetve a kereskedelmi szerződések megújításánál kielégítendő.

Hogy a két testület a jövőben követendő vámpolitika alapelveit illetőleg milyen, szélsőségekig menő ellentéteket képvisel, az legjobban kitűnik az alábbi összehasonlításból.

Mit akar a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége?

1. Át kell térnünk a mezőgazdaság, termelés hatályosabb védelmére.
2. A kereskedelmi szerződések alapjául a maximális és minimális (kettős vámtétel) rendszer állapítandó meg s a minimális vámtételek le nem szállíthatók.
3. A kereskedelmi szerződések rövid lejáratúak kötéssenek.
4. A legtöbb kedvezmény elve érvényesül.
5. Az örlési forgalom elejtendő.

Mit akar az Országos Iparegylet.

1. A védvamos irányzatot lehetőleg ne fokozzuk.
2. A kettős vámtétel rendszere rossz. Fentartandó az általános vámtarifa, melynek vámtételei a kereskedelmi szerződések kötésénél korlátlan alku tárgyát képezhetik.
3. A kereskedelmi szerződések hosszú lejáratúak kötéssenek.
4. A legtöbb kedvezmény elve fentartandó.
5. Az örlési forgalom visszaállítandó.

Valóban, keresve sem lehetne szembe állítani nagyobb elvi ellentéteket, mint amelyek ebben a két állásfoglalásban találkoznak. Vajjon ez pusztán logikus következményeként tekintendő-e az ipar és a mezőgazdaság természetes érdek ellentétjeinek?

Szomorú volna, ha erre a kérdésre igennel kellene válaszolni, mert ha az ipar s a mezőgazdaság létkövetelményei a valóságban ennyire összeütköznek, akkor azoknak méltányos összeegyeztetése semmiféle vámpolitika keretében nem volna lehetséges.

De tekintetbe véve az iparnak és a mezőgazdasági termelésnek szoros egymásra utaltságát, az a valószínű, hogy ez a két ellentétes állásfoglalás nem valóságos, hanem csak feltevésre alapított és elképzelt érdekeket állít szembe.

A vámpolitikai követelmények egybeállításánál ugyanis nemcsak ismert és hatásra nézve kipróbált, hanem ismeretlen, ki nem próbált egységekkel is kellett kombinálni, amelyeket mindkét fél feltett értékben illesztett számításába.

Erre az ismeretlen értékű egységre mindjárt rá térünk. Bizonyos, hogy a Szövetség által felállított követelmények tulajdonképpen az elzárkózás politikáját proklamálja: és a kereskedelmi szerződések kötésénél megszorítani kívánják a szabad kezet. Ezzel szemben az Iparegylet vámpolitikája a szabad kereskedelemhez közelebb álló szerződéses politikában kulminál, melynek révén egyedül a kormányok pillanatnyi és korlátlan szabadságu beavatkozásai irányítják a vámpolitikát a gazdasági élet időszerű követelményeinek megfelelőleg.

A fokozottabb vámvédelemről s annak állandó jellegű garanciáiról lemond tehát az Iparegylet, mert nincs rá szüksége. De miért csinál ebből a lemondásából országos vámpolitikát? Semmi esetre sem azért, mintha ezt természetes érdeke így kíváná. Az ipari téren is rendkívül produktív Egyesült-Államok elzárkózó vámpolitikája s az általa elért siker fényesen igazolja, hogy a nemzeti termelés fejlettebb igényei is a tarifális autonómiához vezetnek. Egy oly fejletlen s istápolásra szoruló ipar, mint a miénk, kétségtelenül csak igen nehéz szízzel adhatná

fel a védelem törvényes biztosítékait, ha természetes létfeltételeinek kielégítésében mi sem zavarná.

A magyar ipar azonban rendellenes helyzetben van, mert a vele közös vámterületre szorított osztrák ipar versenyének nyomása alatt arra kell gondolnia, hogy vámpolitikai elzárkózottságával elsősorban a rája nehezedő osztrák ipar versenyképességet emeli. Hogyan a veszedelmes versenytársnak ilyen kedvező feltételeket teremtsen, inkább lemond az öt megillető fokozott védelemről is.

Ez az első ismeretlen egység és képzelt érdek, amely az Iparegylet számításában helyt foglal.

Teljesen kifogástalan lehet ez az okoskodás, mert joggal félhet a magyar ipar attól, hogy az erősebb ellenfél kezében ugyanazon fegyver hatályosabbá válhatik, mint az övében. Kényszerült lemondása tehát okadatolt lehet önmagára nézve, de ezt a lemondást mégsem állíthatja fel a vámpolitika vezérelvéül, mégsem oktrojálhatja rá a mezőgazdasági termelésre, mert ennek a fokozott védelem az állandóság biztosítékával együtt, meg nem zavart, természetes érdeke.

Ausztria nyerstermelői tulajdonképpen szintén előnyösebb helyzetben vannak, mint a mieink. Nekünk nyerstermélésünknek majdnem fele részét Ausztriába kell kivinnünk, az övéiket otthon fogyasztja el a fejlettebb ipar. Ez kész nyereség. De hogy ha ez áll, akkor áll ennek megfordítottja is.

Ha előnye az osztrák mezőgazdaságnak, hogy fuvar költség nélkül jut fogyasztó piacához, akkor előnye a magyar iparnak is, hogy fuvar költség nélkül jut nyersterméléshez. Ez a helyzetbeli előnye a magyar iparnak fokozódik azzal, hogy rövidebb uton jut a Kelet fogyasztópiacára, mint az osztrák.

Mindezen természetes előnyök birtokában a magyar ipart már az okos iparpolitika is versenyképessé és nagygyá teheti, ha az biztosítja számára a hazai fogyasztást és ennek abszorbeáló képességét fejleszteni törekszik. Ez egy belügy. Semmi esetre sincsen arra szükség, hogy a nyerstermelésnek s abszorbeáló képességének rovására csináljanak vámpolitikát.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy az Iparegylet állásfoglalása egyszerűen a fokozott vámvédelemről minden vonalon való lemondást jelentené.

Ez a lemondás inkább időleges és szinleges. A háttérben olyan fegyvereket tartogat, amelyek az ipardédelgetés érdekében hatályosabbá válhatnak a kormány kezében minden, törvénybe foglalt garanciánál.

Elveti a minimális és maximális rendszert, melynek minimális vámtételei le nem alkudhatók, hanem törvényes és állandó jellegű biztosítékai a védelemnek. Elveti azért, mert Magyarországon a megvédendő agrár-érdekek már minden vonalon kifejezettek, míg az ipar megvédendő érdekei még nem válnak annyira kifejezetté, hisz ezeket csak a fejlődés teremti meg majd. A feltevés tehát itt az, hogy ezidőszent a nyers termelés jelenléte több előnyt biztosíthatna a tarifális autonómiában, amelyeket majd nehéz lesz elvitatni.

Fentartja ezzel szemben az Iparegylet az

általános vámtarifát, melynek tételei az időnkénti kereskedelmi szerződések kötésénél tettség szerinti alku tárgyát képezhetik. Fentartja, mert míg egyfelől a szinleges védelemről letegett, addig másfelől reményli, hogy az ipari érdekeltségek nagyobb akcióképességének és az ipari érdekek szokott hatalmas megnyilvánulásának hatása alatt, az alku mégis csak az ipari érdekek javára dől el. Az akcióképességbe vetett bizalom a másik kombinált egység az Iparegylet számításában és ez egymaga is elegendő arra, hogy az Iparegylet jogos reménnyel a törvényes megkötések nélküli tarifális szerződések híve legyen.

De éppen az Iparegylet ebbeli bizalma okadatolja meg legjobban a nyerstermelés bizalmatlanságát, amely okulva a multak tapasztalatain, a nyerstermelés minimális védelmét törvénybe igatja, hogy az ne legyen az impresszionált alkudozások ingatag serpenyőjébe vethető.

A legtöbb kedvezmény klauzulájának fentartása is olyan egység, amely egyformán ronthat vagy javíthat a számításokon. Eddig a legtöbb kedvezmény elve a gyakorlatban mezőgazdasági termelésünk ellen irányult, mert a hármasszövetség politikája által dédelgetett idegen államok nyerstermékeinek jelentékeny kedvezményeket kellett adnunk (olasz bor, déligyümölcs), amely kedvezményeket azután az összes szerződéses államokra ki kellett terjesztenünk.

A helyzet fordított is lehetne; de előreláthatólag az eddigi politikában érvényesült gazdasági érdekek ezután is a nyerstermelők számításait fogják megzavarni, így hát érthető, ha az Iparegylet a legfőbb kedvezmény elvét ajánlatosnak hirdeti, de ép így érthető, hogy a mezőgazdák ez elől riadva elzárkóznak. S elzárkóznak annál inkább, mert az iránytadó külállamok is takarodót fujnak, így Németország és Franciaország; amit figyelmen kívül hagyni egyszerű nem számolás a helyzettel.

Már pedig a külállamok magatartásával is számolnia kell annak, aki gyakorlati vámpolitikát akar csinálni, különösen számolnia kell a kis Magyarországnak, mely még mindég csak egy porszem a világverseny homokzátonyában.

Az örlési forgalom visszaállítása mellett az Iparegylet olyannyira állást foglal, hogy ennek híján a buzavámok bármely emelése ellen is tiltakoznék. Ez a junktim erőszakos és természetellenes.

Avagy joggal szembe állítható-e egyenlő érték gyanánt az export-malmoknak az az érdeke, hogy üzleti hasznuk emelése céljából 1.5 millió vámmentes búzát hozzanak be évenként, a mezőgazdasági termelésnek azzal az érdekével, hogy a legfőbb nyerstermény kellő védelmet élvezzen? Ennek a védelemnek a feladása vajjon annyi veszteséget jelentene-e a mezőgazdaság rovására, mint amennyit a malomipar veszített az örlési forgalom elejtése miatt?

Kétségtelenül beismeri az Iparegylet is, hogy a mezőgazdasági termelésnek szóbanforgó érdeke aránytalanul nagyobb s aránytalanul nagyobb réteget érint; az tehát nem köthető az örlési forgalom sorsának fordulataihoz.

Az érdekekrejt ma forgalom vámvéd beisme tagadta nyújtott tényleg irányba keresne

És ből az mellette motivum amely politikát hető be az Ipar nyeknek rögtön megtalál A digi va kereske kellőleg voltak. résben tékait.

Az politikát pasztalt lal állás H szorosa tal nyu ipar él csak m fekszik egész zában, talmas csak a ségü el ség ne

D a legjo lett, me követel szerbe

U ezen kü régi tév abban produkt okos ki a saját boldogu heviti s alapjain In 50 mill táért, fü 10 mill növénye

Lá éber sz let eze helye áldozat

Az ekként felállított junktim az ipari érdekeltségek szempontjából ellenmondást is rejt magában, mert ha elismerik, hogy az őrlési forgalom elmaradt hasznáért a buza kisebb vámvédelmében találunk kárpótlást, akkor beismerik azt is, amit pedig olyannyira tagadtak, hogy az őrlési forgalom ezimén nyújtott vámkedvezmény, mint a vámvédelem tényleges csökkentése, ugyancsak abban az irányban hatott, amelyben most kárpótlást keresnek, tudni illik a buzaárak csökkentésére.

Ez az önkéntes beismerés közszempontból az őrlési forgalom ellen érv, nem pedig mellette. Az Iparegylet szem előtt tartott motivuma azonban a „szemet-szemért“ elve, amely pusztai törvénynek talán jó, de a vámpolitikának alapköve gyanánt még sem illeszthető be.

Ha most a két testület: a Szövetség és az Iparegylet részéről támasztott követelményeknek eredő okaira tekintünk, a különbséget rögtön a kiindulási pontok különbözőségében megtaláljuk.

A Szövetség abból indult ki, hogy az eddigi vámtarifarendszer s az erre alapított kereskedelmi szerződések nem védelmezték kellőleg az agrár érdekeket, tehát károsok voltak. Eszerint újabb rendszerre való áttérésben keresi a nélkülözött védelem biztosítását.

Az Iparegylet az eddig követett vámpolitikát ipari szempontból kielégítőnek tapasztalta, tehát annak fentartása mellett foglalt állást.

Ha tudjuk azt, hogy a vámpolitikánk szorosabban a kereskedelmi szerződéseink által nyújtott előnyök oroszánrészt az osztrák ipar élvezte, míg a kis magyar ipar azokból csak morzsákat hasznosíthatott, akkor előttünk fekszik az Iparegylet kiindulási pontjának egész jelentősége. Akkor mérlegelhetjük igazában, hogy ami vámpolitikánkban micsoda hatalmas iparprotekczió érvényesült, ha annak csak a magyar iparra hárult kisebb jelentőségű előnyei is kielégítik ezen ipari érdekeltség nem épen tulszerény igényeit.

De éppen ez a másik önkéntes beismerés a legjobb indok a Szövetség álláspontja mellett, mely a vámpolitika figyelméből többet követel és jogos részesedési arányát rendszerbe foglalni és törvénybe iktatni akarja.

Ugy vélem, hogy a kiindulási alapoknak ezen különbözőségére a magyar iparnak egy régi tévedése is ránehezedik. Ez a tévedés abban áll, hogy nem a magyar mezőgazdaság produktív erejének, nem helyzetbeli előnyeinek okos kihasználásában és természetes erejével a saját piacán való térfoglalásban keresi a boldogulást, hanem az egyszerre alkotás láza hevíti s Babel-tornyokat épít meglevő szűk alapjain.

Ime csak a gyapjuárakért több, mint évi 50 millió forinttal adózunk Ausztriának; téztaért, füstölt hústól másfél millióval; cukorért 10 millióval; gyümölcs-iparcikkéért s ipari növényekért negyedszáz millióval.

Lám, ahelyett, hogy ipari vállalkozásaink éber szemei a kielégítendő hazai szükséglet ezen rengeteg területeire irányulnának, ehelyett forszirozzuk a malomipart nemzeti áldozatok árán s 10 millió forintot költünk a

czukoripar istápolására, hogy az messze idegenbe kivihesse a magyar cukrot olcsón és hogy közben a magyar idehaza 10 millió forintot fizessen az osztrák drága cukráért.

A nemzeti áldozatok árán való iparpártolás és ipartultengetés ez, amelyre szükség nem lesz, mihely iparunk a kínálkozó széles körben lefektetendő egészséges alapokra támaszkodik.

Érdeklentéket a mezőgazdaság s az ipar között csakis az a tévedés teremt, ha ez utóbbi élelmességét a nemzeti hivatás körén túlnőtt vállalkozások mesterséges erőszakolására fordítja, ahelyett, hogy a rendelkezésére álló nemzeti terület kihasználására szentelné.

Ha a magyar iparpolitikából kihagyjuk ezeket a groteszk törekvéseket, úgy az csakis a nemzeti termelés védelmének alapjára helyezkedhetik, mert a nyerstermelés fokozott oltalmazásával együtt jár a fogyasztási képesség nagyarányú fejlődése, amely az ipar javára számít.

A piac fogyasztóképessége a legértékesebb tulajdonság az ipar szempontjából, melyet konzerválnia kellene még teljes elzárkózás árán is.

Hiszen a magyar ipar az egész mezőgazdaság prohibítív jellegű elsánczolása mellett is igen hosszú időre kielégítő tért találhatna e haza határain belül is, míg viszont mit érne a mezőgazdaságot sorvasztó vámpolitika, habár ennek árán a hazai ipar messze fejlődne is, de fejlődésének feltételeit a hazai piac sorvasztott fogyasztóképességében fel nem találva, azokat a messze idegenben kellene keresnie, óriási áldozatok ellenében?

Az Iparegylet felfogásából, tehát az erre épített vámpolitikai követelményekből is, a magyar ipar s a magyar mezőgazdaság kölcsönös érdekeinek felismerése hiányzik. De csak a felismerés hiányzik. Az érdekközösség megvan és azoknak, akikre a jövő vámpolitikájának irányítása vár, nem az ellentétet, hanem ezt az érdekközösséget kell keresniök.

Már pedig a legnagyobb érdek közössége kizárja az Iparegylet által javasolt azon vámpolitikát, mely mezőgazdaságunktól a kellő védelmet megvonva, nyerstermelésünket s ezzel együtt a magyar piac fogyasztóképességét a világverseny sorvasztó nyomásának teszi ki.

Buday Barna.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

A lipitói turó készítési módja.

Ki ne hallotta volna hírét a Liptóban készült juhturónak. Hiszen nemcsak a haza határain belül vált az már általánosan ismertté, de rendszeresen szállítatik külföldre, különösen pedig Angliába, sőt más világrészekben sem egészen ismeretlen. A Felvidéken termelt s lipitói turó elnevezés alatt forgalomba jövő juhsajt mintegy hat millió kilogrammra becsülhető, melynek értéke körülbelül ugyanannyi koronára tehető. A kereslet pedig évről-évre fokozódik, ugyannyira, hogy a szükséglet alig alig elégíthető ki s bizonyos, hogy a juhállományok keresztezések útján javításával, esetleg a juhfalkák nagyobbításával a termést még jelentékenyen fokozni, a nagyobb meny-

nyiségben termelt turót pedig könnyen lehetne értékesíteni. Hogy micsoda juhanyag volna alkalmas a felvidéki juhszatok tejelőképességének javítására, arról majd egy következő közleményben mondom el nézeteimet, most magának a lipitói turónak készitési módját akarom megismertetni gazdatársaimmal.

A jó lipitói turó felibe helyezhető a legfinomabb esemesajtnak is. Sajnos azonban, hogy igazi finom lipitói turót csak ritkán lehet találni a kereskedelemben, a minék igen egyszerű oka az, hogy a kereslet igen nagy, a kínálat pedig csekély, nem törekszenek tehát a termelők finomabb áru termelésére, mert módjukban van a gyengébb minőségű is tudni, de meg a kereskedő is, nagyon sok esetben, jóformán kényszerítve van, tehát turót is közéje gyurni, hogy a keresletnek eleget tehesen. A legjobb és kevésbé jó lipitói turó között pedig olyan a különbség, hogy az előbbiből jóllakott állapotban is sokat tud az ember fogyasztani, utóbbit pedig, ha éhes is, csak távolabb tologatja magától. A jó lipitói turó konzisztenciájára nézve alig különbözik a vajtól; épen úgy kenhető, mint emez s az ujjak között, vagy a kés alatt egy szemcsének sem szabad maradnia; ez természetesen csak akkor lehetséges, ha a turó zsíros, vagyis ha a jól táplált juhok tejt beotjtás előtt a juhász le nem főlözte. Legkevésbé sem szabad csipős ízűnek lennie s miként a vajnak úgy kell a szájban elolvadnia.

Sajátságos, hogy ilyen legjobb minőségű turót csakis a Felvidéken produkálnak s hogy az itt termelt turóval az alföldi turó semmiként sem versenyezhet, de sőt Erdélyben sem igen tudnak hasonló jó minőségű turót készíteni. E körülménynek oka részint a klimatikus és talaji viszonyokban, részint pedig a készitési módban kereshető és található fel.

Igazán finom lipitói turót csak ott lehet készíteni, ahol a legelők állandóan egyformán jók, ahol tehát gyakoriak lévén az esőzések, a legelő soha ki nem szárad. A juh tejének zsirtartalmára elhatározó befolyással van ugyanis a legelő minősége s ahol az kiég a szárazság miatt, ott a juh nemcsak apasztani fog, de tejének minősége is romlik, zsirtartalma csökken s az ilyen tejből készült turó száraz, darabos és csipős lesz. Ez az egyik oka, hogy az Alföldön nem lehet olyan turót készíteni, mint a Felvidéken, a második égalji ok pedig az ott uralkodó nagy hőségben található fel. Nagy melegben a zsírok puhábbak s így a gomolyában lévő zsír is folyékonyabb s így a kiesepegő savó által nagyobb mennyiségű zsír sodortatik ki. Az alföldi juhtejt tehát nemcsak hogy zsirszegényebb, de kevesebb zsirjából is jelentékenyebb részlet elfolyik, akkor, amikor a gombolyára a savó kipréselése céljából nyomás gyakoroltatik.

Ezek azok az okok tehát, amelyek miatt az Alföldön készült juhturó nem olyan finom minőségű, mint a Felvidéken készült. Erdély egyes részeiben azonban a talaji és égalji viszonyok egészen megegyezők a Felvidék ezen viszonyaival s mégis az Erdélyben készült juhturó sem mindég közelíti meg a lipitói turó minőségét, a minék oka már a készitési módban kereshető és található fel. Az erdélyi turó ugyanis mindig csipős; csipőssége sokszor kiállhatatlan, de semmi esetre sem kellemes s többnyire kemény, nem kenhető. A Felföldön egészen másképpen készitik a juhturót mint Erdélyben vagy az ország más vidékein s miután amaz tökéletesebb, jobb eljárás, természetesen jobb minőségű árut is produkál.

Lássuk tehát miképpen készitik a lipitói turót. Ez eljárást annál szivesebben közöljük, mert annyira egyszerű, hogy bárki is könnyen hozzáfoghat s készitheti leírásunk után felvidéki módra a juhturót.

Mindenekelőtt a tej tisztaságára kell igen nagy gondot fordítani; a legcsekélyebb tisztátalanság is ok arra nézve, hogy a turó kellemetlen ízt kapjon s csipőssé legyen. A

tejet fejes után azonnal; tögymelegesen kell megőjtani. Erre nézve a legkedvezőbb hőmérséklet a 28—34° C., ha bármi oknál fogva az ojtás nem volna fejes után azonnal eszközölhető, akkor a tej erre a hőmérsékletre felmelegítendő. Ez esetben azonban vigyázni kell, hogy megne kozmásodjon s hogy füst-izt ne kapjon. Nagyobb juhászatokban czélszerűen alkalmazható a tej felmelegítésére a kettősfalú üst, melynek falai között víz van s ennek közvetítésével történik a tej melegítése.

A kellőleg felmelegített tejhez most már annyi ojtót kell adni, hogy a tej megalvadása 20 perc alatt álljon be, de rövidebb ideig semmi esetre se tartson, mert ha rövidebb ideig tart, akkor a gomolya illetve a turó szívós lesz. Oltót borju- vagy bárány-gyomorból szokás készíteni, ma már azonban a müoltók használata is hovatovább kezd terjedni. Ez utóbbi sokkalta is jobb, mert minősége, ereje nem változó s így pozitíve tudjuk, hogy mennyit kell belőle bizonyos számú liter tejhez adnunk, hogy annak alvadása 20 perc múlva következzen be, ellenben a házilag készült oltó többnyire különböző erősségű s így egy és ugyanazon mennyiséggel is különböző eredményeket érünk el s így a termelt turó is változó minőségű lesz.

Az alvadás beálltával egy tiszta fakanál, vagy erre a czélra szolgáló lapát segítségével, mogorónagyságúvá törtetik össze az alvadék, mire egy vastag szálu vászonruha segítségével a savóból kiemeltek s a savó kicsepegése végett szegreakasztatik; a savó kicsepegését elősegítendő, a ruhát, közvetlenül a gomolya felett ismételtelen megszorítjuk egy zsinag segítségével, mire 36 vagy 40 óra elteltével a csepegés megszűnő, a gomolyát kiveszszük s száradás végett polcra vagy vesszőből font s lefektetett kerítésre teszszük, megforgatván azt naponta kétszer-háromszor is s szárazra törüljük egyszersmind az időközben savóval megtelt deszkát vagy kerítést. Egy hét vagy legfeljebb nyolc nap alatt a gomolya külső része kérget kap, megérett tehát a begyurásra. Minél puhább ilyenkor a gomolya, annál jobb minőségű turó lesz belőle. Mig Erdélyben egy hónapig, hat hétig érlelik a gomolyát, addig a Felvidéken a fejestől számított nyolczad-, tizednap turó lesz belőle s jórészt innét van az az óriási különbség, mely a lipitói turó javára tapasztalható.

Ezideig tehát a termelő foglalkozott a tej feldolgozásával, most azonban eladja a kész gomolyát a gyárosnak, ki azt turóvá dolgozza fel s hozza mint ilyen forgalomba. A felvidéki városokban, Kassától kezdve felfelé, számos kisebb-nagyobb turógyár van, melyeknek ügynökei az összes felvidéki városok vásáraitól összeszedik a gomolyákat, fizetvén azt 72—92 fillérrel kilogrammonként. Legtöbb gomolya a késmárki és lipitói szent-miklósi vásárookra szállítatik, nagyon sok termelő van azonban, ki a vásárok elkerülésével direkte egyes gyáraknak szállítja a termelt gomolyát.

Most következik azután a gomolyának a begyurása, amelynek keresztülvitele a turó minőségére ugyancsak elhatározó befolyással van. Kézsel nem lehet igazi finom juhturót gyurni s ezért is erre a czélra a Felvidéken mindenütt gépeket használnak. Ezeknek a gépeknek szerkezete igen egyszerű s két hengerből áll, amelyek fából, vagy márványból készülnek. A két henger közvetlen egymás mellett fekszik s ha működésbe hozatnak, egymásra forognak, de nem egyenlő sebességgel. Ha most már az apróra szelített gomolya a hengerek közé kerül, azok nemcsak, hogy teljesen ellapítják azt, de mert forgásuk különböző gyorsaságú, el is kenik s az alul apró pehely alakban kihulló turó már vaj-szerű s teljesen egynemű, nem darabos. A keményebb, szárazabb gomolyát esetleg kétszer-háromszor is keresztülbocsátják a gépen. A fahengeres gép nem drága, ha nem csaló-

dok 76 K. darabja Késmárkon, kisebb üzemenél meg is felel, nagyobb üzemenél azonban megfelelőbb a márvány-hengeres gép, mert természetesen tartósabb és tökéletesebb munkát végez.

Most következik a csomagolás, mely az ösmert bűdönökbe, vagy esetleg porcellán csészékbe történik. Itt egyedül az az elv, hogy a levegő minél jobban elzárassék a turótól, mert minél inkább sikerül ez, annál később fog a turó megcsipősödni.

A mint látható, ez eljárás elég egyszerű arra nézve, hogy azt bárki is alkalmazhassa. Kovácsy Béla.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A kukorica-csalamádé vermelése polyvával.

A közel jövőben bekövetkezendő csalamádé-vermeléseknél egy eljárásra hívom fel gazdatársaim figyelmét, mely többoldalú előnyös voltánál fogva megérdemli a szélesebb körben való alkalmazást.

Tapasztalatom részben a véletlennek köszönhető, amennyiben a bevermelésnél elszámítottam magam s már nem volt annyi csalamádékészletem, hogy még egy üresen álló verem vele megtölthető lett volna. Ekkor jöttem arra a gondolatra, hogy rétegezve buzapolyvával a hiányt pótolhatom s tudva azt, hogy a vermet zöld csalamádénál mily nagymennyiségű lé képződik s mily nagyfokú az erjedés, feltettem, hogy képes lesz a polyvát ha nem is teljesen, de nagyrésztben átítatni és megfermentálni. Ezen feltevésem helyes volt s nem is csalódtam.

Az eljárás a következő volt: A verem aljába először is 30 cm. vastag polyvaréteget hordtam s erre jött 40 cm. csalamádé réteg s így folytattam tovább, míg végzetül tetejébe szintén polyvát tettem s azután leföldeltem. Megjegyzem, hogy a polyvának egész száraznak kell lenni.

Eljött a tél s vele a kibontás ideje is. Megjegyzem, hogy egy másik verem csakis csalamádéval volt megtöltve és összehasonlítással mindkettőt kibontattam. Összehasonlítástéve a kettő között, szinre nagyon csekély volt az eltérés, azonban a szag a polyvával kevertnél nem volt oly erős, mint a másiknál, ize pedig szintén nem oly erősen savanyu.

A polyva csaknem teljesen átfermentálódott, de hogy még sem egészen teljesen, annak okát abban kerestem, hogy a csalamádé kissé fonnyadt volt, tehát víztartalmából sokat vesztett; azért is ezen eljárásnál lehetőleg tisztán zöld csalamádé használandó.

Jármos ökrökkel etette azt tapasztaltam, hogy a polyvával kevert csalamádét sokkal jobban ették, sőt a polyvát is teljesen megették. Az előadottak után következő 3 pontba foglalhatom össze azon előnyöket, melyek a polyvával kevert csalamádé mellett bizonyítanak, szemben a tisztán veremllettel:

1. Azon megtakarítás, melyet csalamádéban nyerünk, tekintve azt, hogy csaknem a fél mennyiség szükségeltetik ezen eljárás mellett, ami a gazdaságnál minden esetre számottevő körülmény.

2. Egy a gazdaságban a legkevesebb értéket képviselő segéd-takarványműnek, mint pl. a buza- vagy rozspolyvának kitűnő értékesítése, melyből mindenütt felesleg van s ezen eljárással ha nem is teljesen, de a felesleg nagy része jó takarmánnyá változtatható át, ami különösen nagy gazdaságokban figyelembe veendő körülményt képez.

3. A polyvás csalamádét sokkal jobban ették a jármosak, már pedig azt jól tudjuk, hogy okszerű takarmányozásnál fődolog, hogy oly alakban nyujtsuk azt az állatoknak, hogy

az minél kedvezőbb s izletesebb legyen, mert csak az ily takarmány lesz az igavonó jószág-nál valóban erőtermelő, a hizónál pedig hus-és zsirképző.

Ha gazdatársaim közül valaki próbálttett volna vagy fog tenni ezen eljárással, tekintve azt, hogy nekem csak egyszer volt alkalmam keresztülvinni, kérem esetleges észrevételeiket megtenni el ne mulasszák. M. L.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

A badeni állatbiztosító szövetkezet működése az 1899. évben.

A badeni állatbiztosító szövetkezet egyike a legfejlettebbeknek ezen intézmények közül. Az elmúlt év ugy a községek hozzájárulását illetőleg, mint a számadásokat tekintve a szövetkezet fennállása óta a legkedvezőbbnek mutatkozik. A szövetkezet fejlődéséről a következő statisztikai kimutatás nyujt világos képet:

Évben	Községben	Tulajdonos	Állatot biztosított	Márkára
1893.	87	9,396	29 231	6.202,400
1894.	111	11,642	27,449	9 941,030
1895.	118	12,466	43,174	12 375,975
1896.	119	12 544	44,407	11,979,180
1897.	123	12,803	44,827	12.002,755
1898.	124	12,749	45,142	12.501,525
1899.	185	17,238	62,832	18 698,924

Tehát az elmúlt évben 61-gyel több községben (50%-kal több mint az ezt megelőző évben) 4,489 czel több (35%) tulajdonos biztosított 17,690 (30%-)nál több állatot 6,197,400 (49%) márkával magasabb összegre.

Az állatbiztosítás a badeni nagyhercegség minden vidékén terjed és kevés kerület kivételével az egész országnak tért foglalt.

A lefolyt évben kártérítési igényt támasztottak 1,543 esetben, melyek közül méltányosnak bizonyult és így kártérítésben részesült 1,481 = 95,99%, csak részben volt kártérítés megállapítható 25 esetben = 1,61%, kártérítést nem volt adható a fennálló szabályok értelmében 37 esetben = 2,40%.

Legnagyobb kárt az év második felében fellépett száj és körömfájás-járvány okozott, mely több elhullást vont maga után, mig az esetek számos más részében oly utókövetkezményekkel járt, hogy az állatokat kényszer vágatás alá kellett vetni. A száj- és körömfájásban elhullott állatok között volt több értékes községi bika is.

A kártérített 1,506 szarvasmarha közül kényszervágás alá került 1,238 = 82,24%, elhullott 159 = 10,54%, mint vágómarha került levágásra (vágóhídi állatbiztosítás alapján) 109 = 7,22%.

Az 1,506 állat között volt 1,175 tehén (77,93%), 260 borju (17,36%), 28 bika (1,86%), és 43 ökör (2,85%). Életkor szerint 1 éven aluli 106 db = 7,16%, 1—5 éves 572 db = 37,91%, 6—12 éves 783 db = 51,95%, 12 éven felüli 45 db = 2,98%.

Az elhullott és kényszervágott állatok 86,36%-a állatorvosi kezelés alatt állott. Dörrwächter szövetkezeti állatorvos tanulságos kimutatásba állította össze az előfordult betegségeket; ezen kimutatásból kitűnik, hogy a legnagyobb számmal a fertőző betegségek (487, mely közül 328 a gümökörre esik) és a tápcsatorna betegségei (334 esettel fordultak elő). A vágómarha-biztosítás 109 esetében gümökör jelenléte tette a húst élvezhetlenné és így ezen alapon kapott a fél megfelelő kártérítést.

A kifizetett kártalanítási összeg az 1898. évi július 12-iki törvény 42. § a értelmében a biztosított összeg 187⁰-át azaz 349,653 márkát tett ki, mely összegből 339,300 41

márka az elhullott és kényszervágott állatokra esik, 10,353,21 márka pedig a vágómarhákra. A szövetséget fennállása óta 1.805,380 márkát fizetett tagjainak kártalanítás czimén.

A kártalanítási összeg darabonként az egyes évek szerint a következőképen módosult:

1893-ban	161,52	márka
1894-ben	208,51	"
1895-ben	241,54	"
1896-ban	227,80	"
1897-ben	215,06	"
1898-ban	217,05	"
1899-ben	232,17	"

A kártérítési összeg felét a biztosító-szövetséget, másik felét pedig a szövetségetnek közpénztára fizeti, mely rendszer több helyen bevált és újabb a bajor állami állatbiztosítás alapjául is elfogadtatott. Az állatorvosi gyógykezelés költségét azonban kizárólag a közpénztár tartozik viselni. A badeni badeni nemzetközi állatorvosi kongresszus alkalmával alkalmam nyílt egy ilyen közpénztár állatbiztosító intézeti pénztár kezelésébe betekintést nyerni és igaz bámulattal töltött el az a lelkiismeretes pontosság és alaposág, mellyel a legkisebb tételeket az egyszerű parasztember-pénztáros elkönyveli. A badeni állatbiztosítás szövetségi alapon áll, a szövetségetbe tartozó községek számának növekedésével arányosan a biztosítás mindinkább olcsóbbá vált. A badeni intézmény mintaszere, a badeni gazdák diszere váltik és utánzásra méltó példát képez, mi mellett a szövetséget évi jelentéséből kiemelt néhány adat hathatósan bizonyít.

Zimmermann Ágoston.

Könyvismertetés.

Az amerikai ügető jelentősége a bel-földi tenyészet szempontjából. A m. kir. földmívelésügyi miniszteriumhoz intézett előterjesztés nyomán írta: Manasz György. Temesvár 1899. Szerző tulajdona.

Ritka jelenség könyvpiacokon a lötenyész-tési kérdésekkel foglalkozó mű, főleg az olyan mely e kényes földadatnak elfogulatlan álláspontból való megoldásába bocsátkoznak. Ezért örömmel üdvözljük a fenti czim alatt megjelent könyvet, mely az ügető lófajtáknak a magyar lötenyészésben való igénybevételének sokszor felvetett, most is aktuális kérdéséhez hozzászól.

Az előszóból megtudjuk, hogy a hazánkban orosz és amerikai ménekkel tett keresztezési kísérletek nagyrészből balsikerei ösztönözték a szerzőt arra, hogy az ausztriai ügető tenyésztés tanulmányozása révén szerzett tapasztalatait és az ezek alapján alkotott nézetét a földmívelésügyi miniszteriumhoz benyújtott emlékiratában kifejtse. Erre indította a szerzőt azonfelül az a körülmény is, hogy az amerikai ügetőmenek után tenyésztett sikerült jukkerlovak a régi jó hírnevű magyar jukkert a fényűzési ló piacán mindinkább kiszorítják és ennélfogva nálunk — ahol az amerikai vérről való keresztezés, kevés kivétellel, még a teronélküli kísérletezés kiindulási pontján áll — ennek a tenyészirányának helyes mederbe tereléséhez hozzájáruljon.

A könyv első fejezete az amerikai és az orosz ügetőtenyésztés keletkezéséről és fejlődéséről szól és abban konkludál, hogy az amerikai ügető átörökítő képessége az ügetőtehetség átvitelére nézve oly megbízható, hogy még keresztezésből származó ménnek is képesek azt átvenni utódaikra.

A második fejezet Ausztria ügető sportjának és tenyésztésének fejlődését tárgyalja érdekes statisztikai adatokkal fűszerezve.

Az osztrák ügető derby győzteseinek jegyzékéből azonban fontos tanulságot meríthetünk 1884—89-ig három ízben Waisenknabe

angol telivérmen ivadéka, egy ízben pedig Dami angol telivérmen ivadéka nyerte az osztrák ügető derbyt, tehát épen nem ügetővérből származó ló. Ezzel gróf Eszterházy Miklós a kérdésben forgó négy nyertes tenyésztője hebizonyította, hogy jól megválasztott angol telivérmenekkel is lehet oly csikókat produkálni, melyek kellő training mellett meglehetősen sebes ügetőkkel fejlődhetnek. 1893-ig azután az orosz ügetők voltak a helyzet urai, ez időtől fogva pedig az amerikai vér győzött jelentékenyen jobb rekordokkal, amiben azonban a kocsi, a felszerelés és az egész kezelési rendszer tökéletesítésének nem csekély része van.

Ez a fejezet elismeréssel adózik az osztrák földmívelési kormány abbéli törekvésének, hogy minden irányban, de főleg amerikai ügetőmenek beszerzésével és közhasználatra való bocsátásával a legnagyobb mértékben támogassa az ügetősport és tenyésztés fejlődését, mely máris nagy arányokat ölt. De nemcsak a versenyügyet akarja az osztrák kormány ezzel előmozdítani, hanem arra is törekszik, hogy amerikai ügetőmenek és bel-földi nemesebb véru kanczák keresztezés által oly használati és fényűzési hámos lovat teremtsen az ország határain belül, mely az orosz ügetők és a magyar jukkerlovak behozatalát feleslegessé teszi. Ezért az állami ügetőmenekhez csak jobbminőségű, nagyobb menőképességgel bíró kanczákat bocsátanak. Az ő szempontjukból ez mindenesetre helyes intézkedés, melynek az indító okai az ausztriai lötenyészési és értékesítési viszonyok sajátágaiban rejlenek: A hámos jelleg tulajdona a köztenyészésben, a kitünő országutak a népesség sűrűbb volta által okozott rövidebb uttavolságok és ami szintén nagy jelentőségű, a lakosság minden rétegének élénk érdeklődése és előszeretete az ügetősport iránt. Csak vegyük tekintetbe, hogy Ausztriának bizonyos vidékein a mézárós, a hentes, a pék, a korcsmáros stb. súlyt fektet arra, hogy azzal a lóval — ha csak egy volna is — a mellyel köznapokon élelmiszereket szállít, ünnep- és vasárnapokon egy kis sebesebb ügetést produkáljon ismerősei és barátai előtt. Ez a sport-hajlam nemcsak a kisebb iparosok körében él, hanem az ipar és kereskedelem nagyobb képviselői között is, akik már a rendes nyilvános versenyeken oly mértékben részt vesznek, hogy az ügetősport Ausztriában, főképpen a polgári elem sportját képezi az angol telivér-lóversenysport jobbara arisztokratikus kiváltságával szemben.

Ezeknek az alapfeltételeknek a részbeni hiánya nehezíti meg nálunk az ügetősport erősebb térhódításait.

A könyv harmadik fejezete hazánk lötenyészésével foglalkozik s igen helyesen bizonyítja, hogy az orosz ügetővér a mi nagyobbbrészt kemény, szívós anyagunkra nem lehet kedvező befolyással, míg ellenben jól megválasztott amerikai ügetőmenek, jómozgásu, jóalkatu magasvéru angol félvérkanczáinkkal párosítva oly egyedeket nemzenek, melyek a magyar jukkernek már-már homályosodni kezdő hírnevét régi fényességébe visszahelyezhetnék.

Az ügynek ily irányban való támogatását az állam részéről óhajtja a szerző gyakorlati módon, hogy csakis a magánméseseknek erre alkalmas anyaga vonassék ebbe a speciális tenyészkörbe, a népies tenyésztés pedig, igen helyesen, mint erre a műveletre nem alkalmas terület gondosan megóvassék az ügetőmenek befolyásától. Természetes, hogy az ügetőtypus tenyészésével egyidejűleg az ügetőversenyek honosítását, illetőleg terjesztését követeli a szerző.

A könyv egészben véve sok érdekes adatot tartalmaz s ezek között elég olyant is, mely vita tárgyát képezhetné, lévén a hipponologia olyan tudomány, melyből az abszolút igazságokat a majdnem mindenütt szokásos

czifránál czifrább keresztezések mellett alig lehet biztonsággal leszűrni. Azt pedig, hogy a könyv műszaki terminológiája nem mindig szabatos, senki sem veheti rosz néven, mert egyáltalában nem okoz értelemszavart s végre is a mű nem iskolai czélra van szánva, hanem az érdeklődő tenyésztők és az illetékes faktórok alapos megfontolására.

K. M.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

275. kérdés. Mellékelve küldök be 10 db buza-kalászt melyet a rozsa megtamadott, kérném megvizsgáltatni s véleményüket közölni arra nézve, hogy milyen hatással van a kalászok hüvelyében lévő rozsa a buza-terményre.

Kis-Bátor.

Sz. J.

276. kérdés. Frommer A. Hermanntól takarmány-répmagot vettem. Hiányosan kelt ki úgy, hogy ki kellett szántanom.

Külső okot a nem kelésre nem tudtam konstatálni, mert sem az időjárás, sem a munkája nem volt hiányos, de még ormányos bogárt vagy egyéb kártékony rovar, sem pedig olyanok kártételeit nem tudtam találni.

A budapesti magvizsgálóállomás 48%-nyi csiraképességűnek tartotta a magot, a czég 82% csiraképességért kezességet vállalt.

Nekem a budapesti állomás eredménye mérvadó, melyben a czég nem bizik és hiányosnak mond.

Vetettem 42 h. 350 kgr. répmaggal.

Mit követelhetek kártérítésül?

T. Gyarmata.

D. J.

277. kérdés. Néhány beteg szőlőhajtást küldtem, kérem megmondani a baj okát s a védekezést ellene. A betegség már tavaly is mutatkozott s *oidiumnak* tartottam, de most már látom, hogy más valami. A betegség igen hamar terjed, először a hajtásokon mutatkozik azután a levelekre s a fűrtökre megy át.

Feri anca.

M. J.

278. kérdés. Szives értesítést kérek arra nézve, hogy folyó mellett fekvő jó talaju, de kissé száraz, természetes rétnék hozamát holdankint mennyivel emelhető mennyiség és minőség tekintetében öntözés, illetve a folyóból zsillippel való elárasztás által? Ezt tárgyaló és kimutató szakmunkák vannak-e s ha igen, melyek azok és hol szerezhetők be?

Füzes-pusztá.

L. S. F.

279. kérdés. A takarmánytök levelein, a szőlő peronoszpórához hasonló betegség lépett fel; a levelek összezsugorodva elszáradnak és leesnek. Permetezés által lehet-e ellene védekezni, ha igen; az esetben mily anyaggal is mily erős oldattal?

Apóstag.

H. A.

280. kérdés. Mellékelt fű a réteket és kivált az ártereket, melyeket mívelés alá feltörnek, ellepi oly mértékben, hogy a kultur növényeket (répa, tepperi, konyhavetemények stb.) kiszorítja; mivel évről-évre mindig nagyobb mérvben szaporodik, végre a földet újra legelőnek kell meghagyni. Hasztalan ellene küzdeni, miután a gyökere mély és szántással vagy kapálás által nem lehet elpusztítani.

Méltóztassék a „Köztelek” kérdések rovatában, megírni, hogy ezen dudvát, melyet a köznép czimmoso (czim-moso?) név alatt ismer, mily módon lehetne kipusztítani?

Fegyvernek.

E. H.

Felelet.

Rozsdás buzaszemek. (Felelet a 275. sz. kérdésre.) A Kis-Bátorból küldött buzakalászok oly szépek, a minőket ritkaság látni. A kalászok szára még zöld, sem rozsa, sem más gomba

nem látható rajtuk. Maguk a kalászok zöld színüket már veszítik, halaványodnak s csak itt-ott tűnik fel néhány piczi rozsdafolt azokon. Ha azonban szétszedjük a kalászokat, a toklászok belseje olyan mintha paprikával volna behintve s ugyancsak ilyenek a szépen fejlett, telt magvak, mely legtöbbje zöld, de jórésze már sárgulni kezd.

Az élénk sárgás-piros színű, paprikanemű por, mely a polyvakat kibéleli és a magvakat belepí, nem más, mint a *polyvarozsda* (*Puccinia glumarum*).

Hogy ez a rozsdá miként fogja befolyásolni a termést? annak a jó Isten a megmondhatója. Egyéb feleletet erre a kérdésre most semmiféle tudós sem adhatna, még a helyszínén sem.

Ha az időjárás kedvező lesz, azaz ha a buza fejlődését szép lassan, minden nagyobb zavar nélkül befejezheti: akkor nagyon jó termésre lehet kilátása a kérdéstevőnek, a polyvarozsda daczára is.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy olyankor sújtja a gazdát a legnagyobb kár, ha az érésében levő rozsdás buzát minden átmenet nélkül nagy forróság éri, amely mellett a buza fejlődését hirtelen befejezi. Továbbá nagy a kár akkor is, ha a rozsdás gabona érése közben igen nagy a napi hőmérséklet ingadozása, azaz, ha a forró nappalokkal hűvös éjszék váltakoznak.

A rozsdagombák paraziták, melyek a gazdanövény rovására élnek. A buzán levő rozsdá a buzából szívja a fejlődéséhez szükséges vizet és a tápanyagokat, ami miatt a leveleken, a polyvakon, a magvakon és a száron, szóval minden zöldrészen egyes részek időelőltszáradnak, elhalnak.

Ha az időjárás kedvez a buzának, akkor a már ennyire fejlett, az érésben levő növénynek a rozsdá észrevehetőleg meg nem árt. A buza vesz fel még annyi vizet és tápanyagot s ezekből készít annyi építő anyagot, a melyből a maga szükségletét és a rozsdá szükségletét is kielégíti. De ha az időjárás a buzát hirtelen megbénítja munkálkodásában, akkor a buza lesz a vesztes, mert a rozsdá a buzából képes kihuzni azt, a mire szüksége van.

Megjegyzem, hogy a beküldött kalászok magjain csupa *nyári spórák* (*uredo spórák*) vannak, a toklászokat is tulajdonképpen nyári spórák bélelik ki, de ezek között már itt ott barnaszínű *telői spórák* (*teleuto spórák*) is láthatók. Felemlitem még, hogy a szóbanforgó bajjal részletesebben foglalkozik a „Köztelek” tavalyi 52. számában a „Polyvarozsda az érő buzaszemen” című czikk.

M. Gy.

A magkereskedők ellenőrzése. (Felelet a 276. sz. kérdésre.) A magkereskedő igenis felelős a szállított mag jóságáért, illetőleg az 1895. XLVI-ik t.-cz. értelmében a szállítás alkalmával tartozik vevőjeivel tudatni, hogy hány % a mag csiraképesége és tisztasága s hogy milyen fajtájú a répmag.

Hogy a bevalott adatok helyesek-e, azt a gazdának szintén az idézett törvényben pontosan előírt módon áll jogában ellenőrizni, hogy mi módon, azt e lapok hasábjain már igen sokszor leírtam.

Ha kérdéstevő gazdatársam a szabályszerű ellenőrzést a mag szállítás alkalmával elmulasztotta, akkor a felelősségre vonás és kártérítés lehetőségét kezéből kiejtette, mert ha csupán az alapon perel, hogy magja a földön nem jól kelt, az ellen a kereskedő rossz időjárással, rovarkárral és minden elképzelhető okkal fog védekezni. Az esetben azonban, ha a törvényben előírt szabályszerű bizonyítékaik vannak gazdatársamnak arra nézve, hogy az áru nem olyan mint aminőnek a magkereskedő állította, akkor a szállító céget fel kell jelenteni a törvény végrehajtására illetékes elsőfokú hatóságnak (főszolgabíró vagy rendőrkapitány).

Th. L.

Beteg szőlőhajtások. (Felelet a 277. kérdésre.) A *Fericanca*-ról származó hajtásokon hosszukás besüppedt foltok találhatók, a melyek hamvasszürke színűek, kivéve az élénk barna színű karimákat. A levelek egyrésze egészséges, másik részén azonban a hajtásokon észlelt foltokkal hasonló színű, de sokszorta kisebb és nem hosszukás foltok találhatók. A hajtások foltjai olyanformák, mint a jégfoltok, a görösövi vizsgálat azonban meggyőz arról, hogy a gombabetegséggel, az úgynevezett *foltos antraknózissal* van dolgunk, mit a *Sphaceloma ampelinum* nevű gomba okoz. E gomba a virágzaton kívül, melyet egészen tönkre tehet, megtámadja a zöld bogyókat is, melyeken olajszínű, de inkább kerekded foltokat okoz, mint a minők a hajtásokon láthatók.

A betegség ellen most mást nem igen lehet tanácsolni, mint a beteg hajtásrészek levagdálását és elégetését. Ennek nagyobb haszna van most e betegséggel szemben, mint akármilyen gombaölő szerrel való permetezésnek. Ha a baj ennek daczára megint jelentkeznek, akkor a beteg részek levágását és elégetését ismételni kell.

Hogy pedig a baj kitörése a jövő esetben lehetőleg megakadályoztassék: ősszel, ha a tökéleleveleket elhullatták, a venyigéket rajtuk gondosan át kell nézni s a fekélyes részeket lemetszeni és elégetni. Ugyanis az erősebb hajtások, melyeket az antraknózis megtámadott nem pusztulnak el, de a gombatámadása miatt most rajtuk látható foltok nyomai mint „fekélyek” megmaradnak. Ezenkívül kora tavaszszal a már megmetszett töké összes részeit 50%-os rézgáliczoldattal be kell kenni. Ezt az oldatot akként készítik, hogy 50 kg. vasgáliczot leöntenek 1 liter kénsavval s erre lassanként 1 hektoliter forró vizet töltönek. Ezt az oldatot azután még langyosan kell használni, mert kihűlés alkalmával az oldatból a vasgálicz kijegezesedik. A bekenést egy rövid bottal, melynek egyik végére szivacsot vagy rongypamlot erősítenek, eszközlik s a venyigéket mindig felfelé — a csap, illetve a szálvessző hegye felé menő irányban — kell kenegetni, nehogy róluk a rügyek letöressenek.

M. Gy.

Természetes rét öntözése. (Felelet a 278. kérdésre.) Jó minőségű száraz rétnak a hozama okszerű öntözés és trágyázás folytán kat. holdankint 30 métermázsára, sőt azon felül is emelhető. Erre vonatkozó hazai művek hiányoznak, azonban a kulturmérnöki hivatalok az öntözés tervét ingyen elkészítik, a gazdasági kezelés tekintetében pedig az országos növénytermelési kísérleti állomás Magyar Óvart szolgál mindennemű felvilágosítással. Az öntözést mérnöki terv alapján hatóságilag is kell engedélyeztetni, mire nézve ez utbaigazítást ugyancsak az illetékes kulturmérnöki hivatal adja meg.

A takarmánytök betegsége. (Felelet a 279. sz. kérdésre.) A tökön nálunk *Peronospora* gomba még nem találtott. Hogy miféle betegség támadta meg a tököket? azt, mivel a kérdéstevő beteg növényeket nem küldött, megmondani nem lehet.

A leírás után lehetséges, hogy a *Tetranychus telarius* nevű atka, mely sok növényünkön élőszködik, támadta meg a tököket. Eme élőszködők a leveleken száraz, egyre nagyobbodó foltokat okoznak s a levél alsó lapját — ahol tartózkodik — pókhálószerű fonadékkal vonják be, amely az atkák levedlet bőrrel együtt fehér lisztnemű verődéknek néz ki, mi a peronosporabetegségre emlékeztet. Ez ellen a baj ellen a hideg vízzel való gyakori öntözést ajánlják.

Az ártereket ellepő gyom. (Felelet a 280. sz. kérdésre.) A *Fegyvernekről* beküldött, a réteket és a mivelés alá feltört ártereket ellepő gyom a *bábaguzsaly* vagy *békarokka* népies neve alatt ismert *mezai zsurló* (*Equisetum arvense*.) E növényt nem, de sokkal

érdesebb rokonait u. m. a *telelő zsurlót* (*Equisetum hiemale*) és az *erdei zsurlót* (*Equisetum silvaticum*) mindenfelé használják ezin- és rézedények sikálására, fényesítésére s innét eredhet a kérdéstevő által említett elnevezés, amely azonban nem „ezinmose”, sem „czim-moso”, hanem *ezinmosó*, azaz *czinmosófű* lesz.

A bábaguzsaly a nedves földek, különösen az ilyen rétek legközönségesebb gyomja, melyet, mert évelőnövény s mert gyökereit nagyon mélyre bocsátja, irtani nagyon nehéz.

Közönséges ekével e gyomtól a földet megtisztítani nem lehet. Ha a földek rajolekkel jó mélyen megjáratnak s erre száraz időben meggrubberoztatnak, a bábaguzsaly nagyrészt kipusztul, de lassanként megint csak elhatalmasodik. Ha valaki teljesen meg akar szabadulni e gyomtól, akkor a nedves területet le kell csapolni, mi legczélszerűbben mely alagsóvezéssel érhető el.

M. Gy.

A gabonaértékesítés technikája.*

(Örlési forgalom. — Vámkedvezmény. — Szokvány-buza. — Tözsdei bíróság. — Kereskedői tisztesség.)

Örlési forgalom, vámkedvezmény sok gondot, fejtörést, szövényt idézett elő, de kevés hasznot hozott, mert ha egyesek élelmességüknek fogva előnyükre tudták is értékesíteni, az ország közvagyonát nem gyarapította. A vámkedvezmény különböző hatása a gazdákat, vagy némely ipari és kereskedelmi érdekeltségeket ellenpártra oszlatta, holott ezeknek jól megfontolt érdeke a karöltve való eljárást a válvetve való működést tenné szükségessé. Két ellenlábás vált belőlük s ma már a „Köztelek” és a „Tözsde” rövid elnevezése alatt ismerik országosra a buza-háború két szemközt álló táborát. Szóval, tollal, kitartóan közd a két ellenfél, de az eredmény ma még nem több, minthogy a malmosok is panaszkodnak, a gazdák is panaszkodnak s nyert játszámja egyiknek sincsen.

Malmaink régidőtől kezdve a kereskedőkkel szövetkeztek, vagy — ha egész valóságában cseszeljük a helyzetet — kereskedők közvetlen befolyása alatt állanak. Kereskedők alkották a malomipart, kereskedők bírkák a malomrészvényeket, kereskedőkből áll a malom igazgatósága, így tehát kereskedői szellem és felfogás vezényli a malmok politikáját is. Kereskedő és malom szolgálja egymás érdekét ezen kettős érdek médiumaként szerepel a termelő; hipnotizálják, feleléstik, mikor hogy kívánja ama kettős érdek. A vámkedvezmény nyújtotta előnyt előbb leföltezte a kereskedő, azután az aludtját átengedte a malomnak. Fejőstehénpedig szerepelt a termelő. Pedig nem ily értelemben kontemplálta egy kormány sem a vámkedvezményt; a malmok révén a termelőnek volt szánva ezen kedvezmény haszna. A gazda leste is ezen intézmény-nyújtotta előnyöket, ismert türelmével s közömbösségével túrta az ügy káros fejlődését, míg végre megmozdult s megindult a harc, amely az örlési forgalom beszüntetését eredményezte ugyan, de véget ma sem ért. Ugylátszik, ez a harc végre is nem a malmok és gazda között, hanem két közgazdasági miniszter között lesz eldöntendő.

Tagadhatatlan tény, hogy az exportmalmok vámkedvezményéből kifolyólag oly visszaélések történtek, melyekre tán a büntetőtörvény egyik-másik szakasza is alkalmazható volna; de erről maga az intézmény mit sem

*) Fenti közleményben egy gazdatársunk a gabonaértékesítés feltételeivel kapcsolatos s igen aktuális kérdésekben fejti ki nézeteit. Talpraesett megjegyzéseivel szemben nincs szavunk, az egy örlési forgalom kérdését kivéve. Ennek a privilégiumnak visszaállítását egyáltalán nem helyeselnénk, amint ezt már e helyen is több ízben kifejtettük.

Szerk.

tehet. Ha üldözték volna az üldözendőket, akkor megszűnt volna e téren a kapzsiság, de erkölcsi támogatásban részesült az erkölcselenség és azért a dolog odafejlődött, hogy végre magát a létjogosult intézményt kellett eltörölni, megszűnt a vámkedvezmény és most érzékeny hivatkozásokkal tiltakoznak malmaink az ellen, hogy a tisztességes megélhetés módjától megfosztotta őket a „Köztelek”. Ha arról van szó, igazuk van-e a malmoknak, úgy a verdikt csakis hátrányukra üthetne ki. Am itt a nagymalomipar megélhetéséről van szó s ez változtat a dolgon.

Szerény nézetem szerint, ha a malom vámkedvezmény nélkül nem tud megélni legyen meg a kedvezmény, de csak a malmok számára. A malom tényleges őrlésének (nem őrlési képességének) egy bizonyos, megállapítandó részét importálhassa külföldről, de ennek közvetlenül a malom területén levő magtárba kell mennie és onnan csakis liszt alakjába mehessen ismét ki. Mindenkor buza-készletének csak egy bizonyos hányada lehet külföldi buza. Minden malom köteles minden hét bizonyos napján kimutatni, mennyi külföldi buza érkezett hozzá, mennyi őröltetett fel és mennyi van készletben s egy bizonyos mennyiségnél több külföldi buzát egyszerre be nem raktározhat. Egyáltalában mód keresendő és található is lesz arra, hogy a megállapodások betartása ellenőrizhető, a megállapodások elleni vétség pedig szigorúan büntetendő legyen. Ha tisztán őrlési, nem pedig spekulációs célokra ótatja a malom a vámkedvezményt, akkor ennek terjedelme kiszámítható, visszhatása a gabona értékesítésére nézve előre megállapítható és alig hihető, hogy megegyezés maguk a közvetlen érdekelték közt létre ne jöhessen. De semmi joga a malmoknak ahhoz, hogy kereskedő is rendelkezhessek vámmentes búzával, melylyel azután lefelé dirigálhatja az árakat, ily eszközök segítségével ne óhajtson a malomipar prosperálni, mert továbbra úgy sem tűrheti a termelő, hogy a malomigazgatók és részvényesek kedvéért ő tönkre tétessék: van a mezőgazdasági iparnak annyi létjogosultsága, mint a kereskedőnek, malomnak és egyéb iparnak. El tehát a megalázó kapzsisággal, a szegényítő fufangoskodással, a csuf és szerénytelen módon való vagyonszerzéssel. Ha válságos a malomipar helyzete, mint tényleg válságos a gazda helyzete, akkor tessék közösen, de úgy segíteni a válságon, hogy egyik is másik is megélhessen.

A börze lehet igen szükséges, hasznos intézmény, de a börzének semmi köze ahhoz, hogy vajjon a malomnak megadassék-e a vámkedvezmény vagy sem, ez tisztán a malom és termelő befentes ügye. Tekintse a malom elég hatalmasnak a gazdátaradalomnak képviselőit arra, hogy vele közvetlen érintkezésbe eseljen szövetségre lépjen, szűnjék meg azon sajtóságos állapot, hogy a malomipar a termelőt csak eszköznek tekinti céljai elérésére.

A vámkedvezményről nem kevésbé fontos és életbevágó kérdés ránk termelőkre nézve még az, hogy vajjon igazán szükséges-e az állam, a kereskedelem és a közjólét érdekében, hogy a külföldi gabona határidőszállításoknál egyenrangú legyen a miénkkel. Nos erre minden elfogulatlan, józan gondolkodású ember azt mondja, hogy nem és százszor nem. Nézzük csak mi célra importálják kereskedőink a szerb búzát és miért rontják el azt még jobban, ha nem elég rossz. Egyszerűen azért, mert a szerb búzát sem kereskedelmi, sem őrlési célokra nem importálják, hanem tisztán csak „felmondási” célokra; ezen „felmondás” külön foglalkozás, külön vállalat, külön kereset, ez nem is illik bele a „kereskedelem” fogalmába, valamint az árverési hiénák nem kereskedők. Az elkészített szerb buza csak addig buza, míg felmondásra használható, ezenkívül pedig csak olyasmi hasznavehetetlen keverék,

mint a csokoládé a fohagyásával ha vegyül. Külön-külön meg van mindegyiknek teljes értéke, folyó ára, együttesen hasznavehetetlen. Már most tessék elképzelni, mily felelmetessé teszi az átvételi szándékkal bírót, ha tudja, hogy a 76 kilogrammos szerb búzát ugyan átvenni kénytelen teljes árban, de tudni rajta csak féláron lehet. Ezért is a külföldi fogyasztó még akkor sem csinál nálunk kötetést, ha még oly rosszak is ott a terméskilátások, mert az átvendő szerb buza kenyérkészítési célokra silány értékű. Ennek a tanulsága az, hogy a tőzsde célzatosan úgy intézi a szokványokat, hogy azokon csak avatott tőzsdeember tudjon eligazodni; a távolabb álló gazda, még ha Rohoncynak hívják is, horogra akad, mert elég naiv azt hinni, hogy a terminusbuzát átvenni és ismét eladni lehessen.

Már most az a kérdés, hogy a börze miért oly szokványokat alkot, melyek lehetővé teszik felmondási célokra oly búzát előállítani, melytől a fogyasztó, de a tisztességes gabonakereskedő is irtózik, mint akár a fekélyes emberől. Hiszen tisztességes kereskedő és termelő 76 kilogrammos súlyú búzát már a jó áru közé szokta sorolni, a szokványbuza pedig 76 kg.-ot kell, hogy nyomjon. Nagy szakértelemmel, sok fáradozással, de még tetemes költséggel is jár oly rossz buza előállítása, mint aminőt nálunk szállítani szoktak; ezen művészet nem is járna haszonnal, ha minden felmondott búzát tényleg át is kellene adni, de a haszon az át nem adásban rejlik, mert éppen a „nem liferálásban” keresi a „liferáló” a hasznát.

Semmiféle élelmiszert „pancsolni” nem szabad, csak a gabonát; tan a kenyérmagvak nem bírnak oly fontossággal a közéletre, mint a tej, vagy a paprika? A fenhatóság jogaival felruházott tőzsdetanács és tőzsdebíró saját hatáskörében miért nem akar ezen türethetetlen állapotot változtatni? Sokkal praktikusabb, okosabb emberek alkotják a tőzsde külön törvényeit, semhogy feltételezhető legyen, hogy ők tisztán a közjólét, a haza felvirágoztatása érdekében véljenek cselekedni, midőn oly szokványokat teremtenek és dacos állhatatossággal tartanak fenn, melyek a „pancsolást” szentesítik. Tisztán emberi gyarlóságnak tulajdonítható mindazon sajtóságos szokatlan tünet, mely annyira ellenkezik a tőzsdén kívül állók izlésével. Semmi egyéb az emberi gyarlóságnál. Tőzsdetanácsos, tőzsdebíró, bankigazgató, malomigazgató, gabonakereskedő, váltószámító stb. mindez egy személyben, hogy fér össze? Ma itélkezik N. tőzsdebíró B. tőzsdebíró ügyében, holnap viszont B. dönt N. ügyében. Megmerne-e N. és B. is esküdni arra, hogy ő ment minden emberi gyarlóságtól? Kuriai bíró, miniszter, hadparancsnok miért nem folytathatnak mindenféle üzérkedést?

A bíró miért ne lehessen gyakorló ügyvéd? Bocsanatot kérek, ha merem állítani, hogy van miniszter is, bíró is, kinek jellembeli megbízhatósága nem áll mögötte a kereskedőnek.

Azt tetszik tán mondani hogy a tőzsdebíró nem kötelező, csak fakultatív? Igaz, de a tőzsdebíró ítélete ugyanazon hatóságok által lesz fogadatosítva, mint bármely más bíróságé és ezen ítélet nem is megfellebbezhető, tehát a legtöbb joggal felruházott fenhatóság, mely ha tíz évben egyszer mondjon csak ítéletet, ehhez a gyanu árnyékának sem szabadna félni. Már pedig míg emberi gyarlóságban hinni szabad, addig szabad azt is hinni, hogy a kecske nem megbízható őrzője a káposztásnak. Lehet bíró még oly pártatlan és igazságos, de mihielyt valamely ügyben közvetlenül vagy közvetve érdekelt, akkor ez a bizalmatlanságot táplálja, már pedig a bíró iránti indokolt bizalmatlanság az erkölcselenség kritériumát rejti magában.

Bocsanat a kemény szóért, de szerény-

telenség bírói tisztséget viselni a földi bőséges javadalmakról való lemondás nélkül.

Sem az egyes, sem az összes tőzsdebírók ellen nem irányulnak ezen megjegyzések, sőt elismerjük, hogy a tőzsdebírók ellen soha panasz sem volt senkinek, de magának a tőzsdebírósnak, mint intézménynek mai szervezetében változtatni kell és lehet a tőzsdének saját hatáskörében is.

Azután súlyt kellene fektetni arra, hogy kereskedői körökben is összhangzásba hozassék a keresmény a becsületérzessel, ne feltétlenül szentesítse a cél az eszközt. Nem is azért van kifogás a kereskedő ellen, mert kereskedéssel foglalkozik, hanem azért, mert külön jogokat, külön erkölcsöt szabott magának, a korrekt gondolkodású és kifogástalan eljárású kereskedő tiszteletben és becsületben részesül, ki azonban az okosság helyébe fufangosságot, a szorgalom helyébe kapzsiságot léptet, ki fáradozásáért a szokásos jutalom kétszeresét kiereszkoljni szokta, az elter a becsületes kereskedő rendes utjától és magát a megvetésnek, egész branzsát felpanaszolt előítéletnek teszi ki.

K. E.

VEGYESEK.

Mal számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei.	1039
Az Országos Iparegyetel vámpolitikája.	1039
A gabonaértékesítés technikája.	1044
Allattenyésztés.	
A lipói turó készítmény módja.	1041
Növénytermelés.	
A kukorica-csalamádé veremlése polyvával.	1042
Allategészségügy.	
A badeni állatbiztosító szövetkezet működése az 1899. évben.	1042
Könyvismertetés.	1043
Levelezéskönyv.	1043
Vegyesek.	1045
Kereskedelem, tőzsde.	1048

A m. kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi út 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepeket követő napok kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.

Hétfő és az ünnepeket követő napokon a múzeum zárva van.

A múzeum látogatása ingyenes.

A legközelebbi villamos-kocsimegállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.

A magyar kir. földtani intézet múzeuma a közönségnek díjtalanul nyitva áll minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10–1-ig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10–1-ig, egy korona személyenkénti belépő díj lefizetése után tekinthető meg.

Az őrlési forgalom elparentálása. Az őrlési forgalom június hó végével véglegesen megszűnt, mert július elseje volt a legutolsó terminus, ameddig a malmok a kikészítési eljárás céljából behozott gabna őrleményét exportálhatták. Szívesen kondítjuk meg a lélekharangot az őrlési forgalom föött s kívánjuk hogy béke legyen emléken!

A szerb buza a tőzsdén. A budapesti áru- és értéktőzsde a kereskedelmi miniszter felhívása folytán megbeszélés tárgyává kívánja tenni azt a kérdést, vajjon a szerb buza szállíthatóságának megszorítása, illetve ennek a típusnak a határidőpiacról való kiküszöbölése óhajtandó-e. Ezt az értekezletet a tőzsde f. hó 14-ikére (d. u. 5 órára) hívta egybe. A meghívottak között az OMGE. is képviselve lesz.

Hazai gyártmányú aratógépek bemutatása. Hazai iparunkban mintha lobot vetett volna abbeli buzgalom, hogy a külfölddel a ver-

senyt eddig elhanyagolt tereken is felvegye. Nehány év előtt évenként még sok milliónyi forint vándorolt gazdasági gépekért az élmes külföldi gyárosok zsebébe, azóta azonban, hazai gyárosaink telepeiket tetemesen nagyobbították — új gyárak is alakultak s kiterjesztették gyártási tevékenységüket mindazon gépekre és eszközökre, melyeket eddig gazdáink a külföldről szereztek be.

Hazánk mintaszerűen berendezett gyártelepe a *Magy. kir. államvasutak gépgyára*, mely ugy gyártmányainak kiválóságával, mint a hatalmas gyártelep nagy arányánál fogva is, az egész kontinens gazdasági gépgyárai között az első helyét foglalja el, legújabbán az eddig csak Amerikából importált *fűkaszdó, marokrákó és kéveköto aratógépek gyártását is felvette s e célból külön nagyszabású gyári berendezést létesített. Az állami gépgyár, mielőtt az aratógépek gyártásához fogott, szakközveit hosszabb tanulmányutra küldötte Amerikába s az ott szerzett bő tapasztalatok nyomán fogott hozzá az új Millenium néven forgalomba hozott aratógépek konstruálásához. A rövid idő óta gyártott gépek különösen a keleti országokban és Oroszországban, tehát ott, hol ezen gépek egy nélkülözhetlen gazdasági eszközt képeznek, osztatlan elismerésben részesülnek s az ezen országok felé induló kivitel mindinkább nagyobb arányokat ölt. Hazánkban is el vannak terjedve e gépek, miután azonban azokat a Magyar kir. államvasutak gépgyára szélesebb körben kívánja a gazdaközönséggel megismertetni az ország nagyobb uradalmaiban, nyilvános próbaaratásokat rendez, miáltal lehetővé teszi, hogy az egyes vidékek gazdaközönsége a „Millenium” gépek szerkezetéről és munkaképességéről személyesen szerezzon meggyőződést. Az első ilyen gépbemutató f. hó 7-én szombaton fog gróf Zselensky Róbert ötvenes uradalmában (vasutállomás Zimánd-Ujfalu) megtörténi és 7 órakor reggel veszi kezdetét. Érdeklődőket szívesen lát az uradalom s a próbákat rendező gépgyár.*

Mozgalom az amerikai kivándorlás ellen. A Zemplén vármegyei gazdasági egyesület június 30-án S.-A.-Ujhelyben a vármegye alsó vidéke érdekeltiségének jelenlétében gróf Andrassy Sándor e. elnök elnöklété mellett nagy látogatottságnak örvendő értekezletet tartott. Az értekezlet foglalkozott azon kérdésekkel, hogy mit lehet tenni a katonai kötelezettségüknek, továbbá az állami kötelezettségüknek eleget nem tett egyének utleveleinek ki nem adására vonatkozólag törvényhozási esetleg hatósági uton és a kiskorú nőeknek és férfiaknak, hogy lehetne megakadályozni a kivándorlást, szóval kivándorlási törvény által lenne szabályozandó a nem jogosult egyének kivándorlásának megakadályozása és a jogosultaknak hatósági agenturák utjáni megkönnyítése. Az értekezleten határozathozta ment a gazdasági egyesület programjába felvett szövetkezetek, gazdakörök és mint a parasztagazdaságok létesítése által a vármegye alsó vidéke gazdaközönségének érdekeit szolgáló és így a nagymérvű kivándorlást a mennyire csak lehet csökkenteni.

Borékesítési vállalat. Mint értesülünk, egy társaság, Zichy Jenő gróffal az élén Budapesten egy borbizományi és értékesítési vállalatot szándékozik létesíteni. A vállalat czime: Első Magyar Borbizományi és Értékesítési Részvénytársaság. Székhelye: Budapest; célja; Budafokon, a főváros közvetlen közelében, mint az erre leginkább alkalmas helyen, nagyszabású pinczehelyiségeket beszerezni, kizárólagosan hazai, eredeti, tiszta borokat bizományba venni, azokat ezen pinczekben szerény raktáridj ellenében beraktározni, reájuk mérsékelt kamatláb mellett előlegeket adni, végül pedig ezen borokat értékesíteni illetve szintén mérsékelt eladási jutalék mellett a tulajdonosok egyetértésével eladni. Ezáltal állandó borvásárt létesítenek és módot nyuj-

tanak a bel- és küllöldi vevőközönségnek arra, hogy borszükségetét könnyen, gyorsan és megbízható módon szerezhesse be, egyben pedig a termelőt vagy a tulajdonost a lehető legelőnyösebb feltételek mellett olcsó hitelben részesítik. Hangsúlyozzák az alapítók, hogy nem nyereszkedésre induló, hanem oly intézményt akarnak létesíteni, mely ugyan a befektetést kellőképpen gyümölesztetné, amellyel azonban közhasznú, hézagpótló intézmény lenne, végül pedig felemlítik, hogy a lehető legmérsékelt kamatláb, a lehető legszerényebb raktározási és közvetítési díjak alkalmazása által a forgalom eddigi költségeit is tetemesen lefogják szállíthatni. A társaság 30 évre alapított és az igazgatóságnak kinevezését az első három évre a kereskedelmi törvény 183-ik §-a értelmében az alapítók tartják fenn maguknak. Részvénytőkének 1.000.000 (egymillió) korona van tervbe véve, mely 10.000 darab a 100 korona értékű részvényben kerül kibocsátásra. Ezekből 10% az aláírástól számított 14 napon belül, 20% folyó évi szeptember 18-ig a hátralék pedig igazgatósági határozat szerint lesz befizetendő. A részvényjegyzés határideje szeptember 15-ike. Tuljegyzés esetén az alapítók fentartják maguknak azon jogot, hogy a jegyzett részvények számát aránylagosan leszállíthassák. A részvények jegyzéseiről aláírási ívet Zichy Jenő gróf v. b. t. t., orsz. képviselő, Lits Gyula földbirtokos orsz. képviselő, Alt-tok Dietzl Viktor bornagykereskedő, Lantos Nep. János, Kelemen Jakab dr. írták alá.

Vágómarhabevitel Bajorországba. A nürnbergi vágóhidra folyó évi május havában, mint ottani konzulátusunk írja 780 drb. vágómarha hozatott a monarchiából vagyis a vágóhidra került marháknak majdnem a fele. A monarchia bevitelre fokozatosan omelkedik és a levágási időszak meghosszabbítása esetén még fokozottabb bevitelre volna kilátás. A mézárosoknak Regensburgban megtartott szövetségi összyülésén konstataáltak, hogy Bajorország képtelen a nagyvárosok marhahus-zükségetét fedezni és hogy a mezőgazdaság a saját terméséből egyedül nem is lesz erre képes, hanem ebben a tekintetben rá van utalva a szomszéd államok és pedig különösen Ausztria és Magyarország bevitelére. Az ülés további folyamán négy szótöbbséggel ehatározták, hogy a miniszteriumhoz kérvényt intézzenek, melyben a monarchiából származó vágómarhák levágási időszakának 3 napról 5 napra leendő meghosszabbítását és az olasz marha behozatalának engedélyezését kérelmezik.

Állatforgalmi korlátozás. Az osztrák belügyminiszter folyó évi június hó 26-án kelt rendeletével a sertésvesznek Ausztriába történt behurcolása miatt azonnal kezdődő érvényességgel a sertésnek Ausztriába való bevitelét a következő területekről tiltotta meg: *Trensen* vármegye csaczi és kistutezajhelyi járásaiából. A sertésvesz *uralgása* miatt pedig a sertéseknek Ausztriába való bevitelére a következő magyarországi határszéli városok területéről tiltott meg: *Zala* vármegye alsólendvai járásából, *Zemplén* vármegye homonnai és szinnai járásaiából.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság június 30-án tartotta ötödik rendes évi közgyűlést Ribáry Sándor elnöklété alatt. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, megadta az igazgatóságnak az felügyelő bizottságnak a felmentvényt, elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy az 1899-ik évi osztalék 1 frt 60 krral állapítsák meg és újból megválasztotta az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottság tagjait. Az elért eredmény az előző évihez képest nagy visszaesést mutat, mely elsősorban Románia és Bulgária orosz gabonatermesére vezetendő vissza, melynek következtében ez országoknak főképp Németországba irányuló kivitele majdnem teljesen megszűnt, úgy hogy a társaság tetemes mennyiségű és hosszú vonalra

szóló szállítmányoktól esett el. A hajózási vállalatok ily viszonyok között csak a Középdunán kereshettek járműveik számára foglalkozást, minek következtében e forgalmi területen nagymérvű hajókinálat fejlődött ki, mely az elszállításra kínálkozó mennyiségeket jóval meghaladva, a fuvardíjtelek tetemes csökkenését eredményezte. A teljesítés ismertetésére kiemeljük az évi jelentésből, hogy a társaság parkja az elmúlt évben 16.628 indikált lóerővel bíró 42 gőzshől és 120.223 tonna hordképességű 250 drb uszályhajóból, valamint 75 drb pontonból, illetve állomási hajóból állott. Hajóinak értéke 8.179.998 frt. A gőzshől 5083 menetelt tettek 90.509 óra alatt és az ut hossza 869.379 kilométer volt. A személykilométerek száma 26.913.526. A tonnakilométereké pedig 231.570.623 volt. A társaság gőzshől ezenkívül 553 idegen uszályt vontatott, a mivel a magánhajózásnak tettek szolgálatot. A szállított személyek száma 425.150, az áruk sulya 6.212.903 q. A társaság tartalékai — 5 millió forint alaptőkével szemben 1.754.049 frt 52 krt tesznek. Az ötödik szelvényt mátol fogva a társaság pénztára, valamint a Magyar általános hitelbank váltja be.

A vajnak egy új versenytársa. A manchesteri svéd tejszövetkezeti ügynök jelenti, hogy a forgalomban egy új anyag jelent meg, mely a vaj használatának és fogyasztásának ártalmára lehet. Az angol lapok egy gyárról tesznek említést, mely Kakamoban (India amer. államban) a „peanuts” földidőből egy új fajta vajat készít. Ezen földidő tényleg vajizú és Angliában is mindenütt árulják s ezen gyár mintegy év előtt megkísérelte vajat készíteni belőle s ez állítólag jól sikerült is neki. A földidőnek mai ára mellett az így készült vaj kilója 80 krért adható. Először is a dió hejtávolítják el, azután megtisztogatják, a hibás dióbeleket elkülönítik, erre azután a teljesen egészséges dióbeleket egy nagy dobban némileg megpörkölik és egy malomban a legfinomabb liszté őrlik; a magvak olaja most az egésznek zsirszerű kinézetű kölesönöz, mely narancssárga színű. Erre némi gondosan megszürt vizet tesznek hozzá hogy puhább legyen s a főzésre való zsiradék már kész anélkül, hogy hozzá valami idegen anyag került volna. A kész zsiradékot azután 1, 2, 5, 10, 25 és 100 angol fontot tartalmazó megőzött pléhdobozokba teszik és lepecsételik. Ezen zsiradék állítólag nagyon kapós és különösen szanatóriumokban és fürdőhelyeken nagy keresletnek örvend s épen úgy használják főzésre és nyersen való fogyasztásra, mint a közönséges író- vagy a kieresztett vajat. Hogy a vajat mennyiben lesz képes pótolni, azt majd csak a használat fogja később megmutatni.

Borhamisítások. Mint a „Borászati Lapok”-ban olvassuk, ismét néhány borhamisítóról rántotta le a leplet a hatóság. Mesterséges bor forgalombahozatala miatt a következő nádudvari lakosok: *Zimmermann* Jakab 200 korona, *Zimmermann* Márton 300 korona, *Fridrich* Mátyás 200 korona, *Heckenberger* József 200 korona, *Baumgartner* Jakab 200 korona, *Esperger* B. Jakab 200 korona, *Schauer* Ferdinánd 200 korona, *Schauer* Menyhért 200 korona, *Melcher* Gusztáv 200 korona, *Esperger* Ferdinánd 200 korona, *Schauer* János 300 korona pénzbüntetéssel sújtattak. Marasztaltattak ezenkívül 224 korona 14 fillér vegyvizsgálati és 20 korona eljárási költség megfizetésére.

Pályázat. Az algyógyi m. kir. állami Gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola — E. M. K. E. alapítás — igazgatósága 16 ingyenes és 7 mérsékelt fizetéses helyre, melyek f. évi október 1-én töltenek be, pályázatot hirdet. Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a befogadott ifjakat a mezőgazdaság minden ágában gyakorlatilag kiképezni, hogy a kilépő tanulók saját kis gazdaságuk okszerű kezelésére képesek vagy nagyobb birtokban a munkák felügyelésére, vezetésére, mint béresgazdák, munkavezetők alkalmazhatók legyenek. Pályá-

zat helyre mive befog tásor lakás mosá tásho közöl éven pest 2. A bárm meze gatós ép ug vagy élelm sülné zettsé mind oly a nek f munk alkatt A kik vagy elönyt évi au várme igazga

hallga tartott gyűlés molás érkező és vég az Egy nevébe sérül től. l. Egylet közül arat” 100 Wolf középb beírke mezőg végzett szabál az Egy jának saját tisztvis le. Az gyűlés választá tárnok

A erde tenyész Kolozs kek- a tásat r tus h tehát vart, a kertje, tatólag dennen vetőgé gépek mérők, tenyész zeti gazdas stb. st kapa, stb. c) trágya vel), termék magva

zat feltételei a következők: 1. Az ingyenes helyekre kizárólag csak székely eredetű földmives ifjak vétetnek fel. Az ezen helyre befogadott tanulók a teljes ingyenes oktatáson kívül, díjtalanul nyernek: élelmezést, lakást butorral és ágyruhával, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tan-, kertü és gazdasági eszközöket. Kap minden növendék ruházatra évenként 30 koronát és szorgalmához képest 30 korona munkabérré is számíthat. 2. A 7 mérsékelt fizetéses helyre pályázhat bármely hanpolgár. Ezek minden hó 1-én élelmezésükre 23 koronát fizetnek az iskola igazgatójánál. A fizetéses helyekre befogadottak ép úgy, mint az ingyenes helyre felvettek, élelmezés, lakás, fűtés, világításban stb. részesülnek s a belakó tanulókkal egyenlő kötelezettség alatt állanak. 3. Mind az ingyenes, mind pedig a befáradó fizetéses helyekre csak oly a földmives osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, akik a 17. élet betöltötték és mezei munkák végzésére ép, erős, egészséges testalkattal bírnak, mit orvosilag tartoznak igazolni. A kik katonakötelezettségüknek eleget tettek vagy a m. kir. honvédséghez soroztattak be, vagy hadmentességet nyertek, a felvételnél előnyben részesülnek. Folyamodványok folyó évi augusztus hó 31-ig Algyógyra (Hunyadvármegye, posta helyben) a földmives iskola igazgatójához nyújtandók be.

A m. óvári m. kir. gazdasági akadémiai hallgatók Gazdasági Egylete június hó 27-én tartotta meg ez évi záró közgyűlését. A közgyűlés tárgyát képezte a tisztviselők beszámolója és lemondása, a pályakérdésekre beérkezett pályamunkák bírálatának közzététele és végül új tisztviselők választása Páll Lajos az Egylet volt elnöke a maga és a főjegyző nevében beszámolt az Egylet ez évi működéséről és őszinte szavakkal bucsuzott az Egylettől. Utána a pénztárnok számolt be az Egylet vagyoni állapotáról. A pályamunkák közül a bíráló-bizottság „Ki mint vett, úgy arat” jelű pályamunkának ítélte oda a 100 korona jutalmát. A munka írója Wolf Károly uradalmi intéző. Az „Egy középbirtok üzemterve” cz. pályakérdésre beérkezett három munka közül ez ütötte meg kifogástalanul a mértéket. Tekintettel azonban arra, hogy a szerző már több mint 2 éve végezte el óvári tanulmányait, a díjat az alapszabályok értelmében nem utalhatja ki neki az Egylet. Fáradozásainak és gondos munkájának elismerésül és jutalmul az Egylet saját költségén ki fogja nyomtatni művét. Új tisztviselők választása rendkívül zajosan folyt le. Az Egylet elnökül két jelölt közül a közgyűlés szótöbbséggel Zachy Gyula grófot választotta meg. Főjegyzőül Schusztler pénztárnokul pedig Máday választott meg.

Mezőgazdasági kiállítás Kolozsvárt. A erdélyi gazdasági egylet az erdélyrészi XIII. tenyészállatkiállítás és vásárral kapcsolatban Kolozsvárt gazdasági gép-, szerszám-, kellékek-, anyagok-, termények és termékek kiállítását rendezi. A kiállítás ideje: 1900. augusztus hó 31., szeptember 1. 2. és 3. napjai, tehát 4 napig tart. A kiállítás helye: Kolozsvárt, a Lövöldé nyári mulató esernök és annak kertje, mely az állatkiállítási helyiségek folytatódag részét képezi. **Kiállíthatók:** a) Mindennemű gazdasági gépek: ekék, boronák, vetőgépek, hengerek; kapáló-, kaszáló és arató gépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók, súlymérők, malomszerkezetek, tejgazdasági baromfi-tenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, szőlőszeti és borászati, gyümölcsészeti és más gazdasági mellékágazati gépek és felszerelések stb. stb. b) Eszközök és szerszámok: ásó, kapa, kasza és lőszerszámok, felszerelés stb. stb. c) Kellékek és anyagok: vetőmagvak, műtrágyák, gazd. vegyszerek (robbanók kivételével), állatgyógyszerek stb. d) Termények és termékek: gabona, hüvelyes és takarmány magvak; mezőgazdasági termények; mező-

gazdasági háziipari készítmények stb. e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok. **Bejelentések e kiállításra,** a helypénznek egyidejűleg való beküldése mellett, legkésőbb 1900. évi augusztus 20-ig fogadtatnak el. Ugy a bejelentések, mint a helypénzek: „Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalának Kolozsvárt” czímen küldendők. **Helypénzek:** a) A fedett és zárt nagyteremben □ méterenkint 5 korona. b) A szabadban □ méterenkint 3 korona. 10 □ méteren feüli bejelentésnél az egységárak 20%-al, 25 □ méteren felülinél: 30%-al olcsóbban számítatnak. Kiállítók diszoklevelet kapnak.

A „Lloyd” szállítási díjának felemelése. A Lloyd tudvalevőleg a Suezben tulmenő forgalomban fölemelte díjtételeit. Ez alkalmából a trieszti kereskedelmi kamara legutóbbi ülésén elhatározta, hogy felír a miniszterhez, kérvén, hogy az adóit engedélyt vonja vissza és a levante forgalomban tervezett díjemelést se engedélyezze. A mostani díjtételek felemelése által előálló egynéhány kereskedőt sujtó drágulást a kamara avval akarja ellensúlyoztatni, hogy a vállalatot az összeség terhére nagyobb szubvenzióban részesítsék. A kamara továbbá ajánlja, hogy Dalmáciával való forgalom ne adassék ki magán vállalatnak, hanem a Lloyd kezeiben maradjon. Végül sürgősen szükségességnek jelenti, hogy Délafrikával új hajóösszekötés tervezessék és a Lloydnak e menetekért a Suezcsatorna illetékeinek megtérítésén kívül megfelelő szubvenzió is adassék.

Vajszállítás a porosz államasutakon hűtőkocsikban. A porosz államasutakon az idén is folytatni fogják a darabárúként feladott vajnak jeges kocsikban való szállítását dolgában tavaly megkezdett kísérleteket. Az ezen czélra berendezett kocsik tetején levő vastartókban 700 kgr. jég fér el. A kocsik kettős falai közt elszigetelő anyagok vannak, melyek a külső melegség behatolását akadályozzák. A hűtőkocsikban való szállításért a vasut szállítólevelén küldeményenkint egy-egy megkezdett 50 kgr. mennyiség után 20 fillért számít fel.

Kisjenői lövészverseny. Seprés és vidékének félévrlőtenyészti szövetezete június hó 29-én a Kisjenőhöz tartozó Korhányi-pusztán sikerült lövészversenyt rendezett. Ezen verseny azon körülmény folytán is megemliténdő, miszerint az országban ezen versenyen először futottak csak félvér lovak. — A siker, melyet a fentemlített lövészverszió szövetezete elért, felbuzdította a szövetezete, hogy minden évben rendezzen egy ily versenyt. A versenyen, daczára a szakadó esőnek, a vidék notabilitásain kívül Ferencz József braganzai herczeg, a Vilmos-huszárok hadnagya is jelen volt. Tiszteletdíjakat ajándékoztak: József főherczeg egy remek kiviteli szivar-kazettát, melyet Purgly László Diák nevű lovával nyert el, Aradvármegye által ajándékozott két ezüstös kancsót Purgly László Mindightjével, a földmívelési miniszter díját, egy arany órát, is Purgly László Mindightjével nyerte el. Ezen versenyt követte a mezei gazdák versenye, melyen csak két lovas állt ki a gyepre, egy ágyai és egy nadabi gazda. — Győztes az ágyai lett.

A világ buzakészlete. A rendes időnél jóval későbbben publikáltak az idén a június hónapi statisztikai adatokat a világ összes, ellenőrzés alatt álló buzakészletéről. A számok, a L'Evening Corn Trade List szaklap szerint a májusi állapottal szemben, mintegy 56 millió hektoliternyi csökkenést tüntetnek föl, január elsejéhez képest a csökkenés 10 millió hektoliter és így világosan kivehető, hogy a készletek apadása rohamos volt. De még jobban feltűnik ez, ha a múlt évi állapotot vesszük figyelembe, a mikor májusról—júniusra csak 300,000 hektoliterrel, illetve januárról—júniusra 1'60 millió hektoliterrel fogyott a készlet. A júniusi nagy készlet-apadás az argentinai jó termés mellett is bekövetkezett és mert mindinkább tapasztalható az amerikai és a többi fontosabb export- és import-állam

készletesökkenése, biztosra vehető, hogy július első napjaiban már alig van több buza az ellenőrizhető gabonaraktárakban, mint amennyi a múlt évben júliusban volt. Ez pedig mindenestre nagy visszaesés és fokozza, hogy az idén jóval kisebb termés remélhető, mint a múlt évben volt. A júniusi buzakészletek mennyisége Európában 23'66 millióhektoliter (1899-ben megfelelő időben 22'80 millió), Amerikában 23'20 millió hektoliter. (1899-ben 16'24 millió hektoliter volt), összesen tehát az ellenőrizhető buzakészlet mennyisége 46'86 millió hektoliterre rugott, szemben a múlt évvel, a mikor 39'4 millió hektoliter volt raktározva.

Tojás-kivitel érdekében. Mezőgazdáinknak, a kik tojás- és baromfi-termeléssel foglalkoznak, valamint ujonnan alakuló tojás-értékesítő szövetkezeteinknek megszívlelésre ajánljuk a következő megjegyzéseket, amelyek a kis Dánia nagy tojás- és baromfi-üzletét ismertetik. Dániában évente 12—13 millió korona értékű tojás kerül kivitelre. A főczél sok, nagy és tiszta tojás nyerésére irányul. Főleg a tél folyamán, mikor a tojás a legdrágábbban kél. A tenyészanyag szigorú megválasztása, gondos ápolás és takarmányozás által a tyúkállomány évről-évre nemesül. A tenyésztők, hogy a lehető legnagyobb áron értékesíthessék termékeiket, kötelezték magukat az állatok és azok olainak gondos tisztántartására. A tojást nem szabad összegyűjteniök, hanem kötelesek azt hetenkint az illető vállalkozónak beszállítani. Minden tojást annak a körnek számával, a melybe az illető tartozik, egy a termelő külön számával is megjelölik. Ha ezek után a kiviteli czég raktáraiban megvizsgált tojás nem elég tiszta és friss, az egyes tojásokon levő számok alapján az illető tenyészőt megintik, megbírságotják, sőt ismétlődés esetén az illető egyesület kebeléből kizárják. Ezen eljárás folytán a külföldi vevő biztosítva van az iránt, hogy jó minőségű friss árut kap.

Vihar és jég pusztításai. A múlt héten és június 29-én este dühöngött óriási viharok mily nagy károkat okoztak a délvidéken, csak most látszik a maga valóságában. Nemcsak rendkívül sok gyümölcsfát, mint barack, szilva, dió stb., hanem erdei fákat is, az utak mellett levő eper stb. fákat középen kettétörték, megsemmisítettek. A szőlőket újra kellett kötözni, a károkat beverni. A buza, rozs és más gabonaművek a földön megdülve hevernek, úgy, hogy aratásuk kétszeresen nehéz és költséges. A napszám ára is ezzel arányosan emelkedik, a gazdák félnek az aratástól.

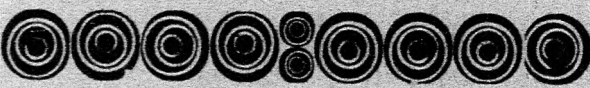
A sertésvész terjedése ujabban ismét olyan méreteket ölt, amelyek valósággal ijesztően hatnak. Az elmúlt héten a sertésvész által fertőzött községek száma újból 241-el emelkedett, úgy hogy most már összesen 674 község van inficiálva. Emellett a sertésbáncz is folyton pusztít, a múlt héten ez a betegség is 29 ujabban községet és 146 ujabban udvart fertőzött meg, az inficiált községek száma ezzel 114-re, az udvaroké 465-re szökött föl.

Ki megy Párisba? Az év egyik legérdekesebb eseménye a párisi vilákiállítás. Aki oda készül, annak feltétlenül szüksége van megbízható kalauzra, amely vezesse, utabigazítsa. Ilyen kalauz készült a Magyar Hirlap szerkesztőségében. Mindenre kiterjedő mű ez, amely a Párisba utazóknak nélkülözhetetlen. Kitérő térkép is van benne. De az itthon maradók számára is sok élvezetet biztosít. A Magyar Hirlap minden előfizetőjének teljesen ingyen küldi meg a Kalauzt, melyet a párisi vilákiállítás emlékeképen is érdemes megörizni. A Magyar Hirlap a párisi kalauzon kívül is különös kedvezményeket ad előfizetőinek. Az új előfizetők díjtalanul kapják meg a Magyar Hirlapban most folyó felette érdekes regénynek eddig megjelent közleményeit (könyv-

alakban). Az Otthon című szépirodalmi illusztrált folyóiratot a Magyar Hirlappal együtt évnegyedre nyolcz koronáért kapják az előfizetők. Feláron, negyedévenként egy koronáért és 50 fillérért jutnak egyszersmind a remek Francia Divatlapoz. A Képes Gyermeklapoz pedig negyedévenként egy koronáért. — A Magyar Hirlap előzetési ára egy negyedévre csak 7 korona, egy óra pedig két korona és 40 fillér. A kiadóhivatal Budapesten van az V. ker., Honvéd-utca 10. sz. alatt.

NYILTTÉR. *)

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.*

A jövő vámpolitikája és új vámtarifánk.

Az Országos Magyar Gazd. Egyesület vámügyi bizottságának megbízásából írta:

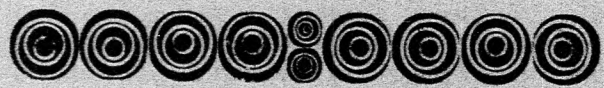
RUBINEK GYULA

az O. M. G. E. ügyvezető titkárja.
Nagy kvart alak 320 lap.

Ára 10 korona.

Megrendelhető a

„Köztelek” kiadóhivatalában.

KERESKEDELEM, TÓZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Budapest, 1900. június 30.

Az időjárás e héten kedvező volt. Voltak ugyan rövid tartamu esőzések, de úgy ezek, mint gyenge légáramlatok csak elejét vették az esetleges hőségnek, miáltal a szemképződés is igen előnyösen mehetett végbe. A buza aratása már a legközelebbi napokban kezdődik, a rozsot helyenkint már aratják is, remélhetőleg az időjárás továbbra is kedvező marad és akkor búzában jó középtermésre számíthatunk. A külföldön az idő szintén megfelelő volt és kevesebb a panasz. Az Egyesült-Államok termését illetően az értesítések igen különbözők, de mégis úgy látszik, hogy az eddigi panaszok a tavaszi buza vidékeiről, habár nem is nélkülöznek minden alapot, mégis túlzottak voltak. A Balkán államok várható termését jónak mondják.

A külföldi piacokon a multheti haussera lanyhulás következett be. Az Egyesült-Államok jelentései továbbra is befolyásolták az áralakulást, mely kezdetben emelkedő irányt követett, később azonban terjedelmes lebonyolítások és eladások fordultak elő, mi mellett említésre méltó, hogy utóbbiak épen a leginkább „veszélyeztetett” északnyugati államokból jöttek. Az áralakulás később igen változó volt, a mult héthez viszonyítva azonban a hét végén egyenlegképp 2. c. csökkenést mutat fel. A „Bradstreets” becslése szerint a látható buzakészletek e hétea 691,000 bushellel szaporodtak. A kontinentális piacok közül csupán Anglia követte az emelkedő irányt, miután ott a beviteli szükséglet mindig nagymérvű és a fogyasztás eddigi tartózkodása után élenkben vásárolt; a hét vége felé azonban a hangulat itt is csendesebb lett. Franciaországban az irányzat eleinte lanyhuló, később azonban ismét szilárdabb, úgy hogy a hét végén változás nincs. A német piacokon a fogyasztás jobban vásárolt, mi által az áralakulás gyorsan emelkedő irányt követett, míg az olcsóbb new-yorki jegyzések némi lanyhulást idéztek elő; a mult héthez képest azonban alig mutatkozik változás.

Nálunk a kereslet az összes gabonacikkre iránt tetemesen gyengült és az árak is kisebb-nagyobb mérvben csökkentek.

Az üzleti hét részleteiről következőket jelenthetjük:

Buza teljes irányzatváltozásnak volt alávetve. Kezdetben még szilárd hangulatban indult az üzlet, a malmok is jó vételkedvet tanúsítottak és 20 fillérrel magasabb árak voltak elérhetőek. A határidőpiacoz időközben azonban erős visszaesés állott be, az árubirtokosok így sürögösen kezdték kínálni gabonájukat, míg a malmok ismét tartózkodóak lettek és az üzleten alig vettek részt. A hangulat így tehát lanyhára fordult, a napiforgalom is állandóan kisebb lett és az eladók engedékenysége mellett az árak a mult héthez viszonyítva 60 fillérrel olcsóbbak. Az összes forgalom 120,000 mm., a hetihozatal 120,000 mm. tesz ki.

Rozs a hét elejével még ártható volt és teljes multheti árakon volt elhelyezhető. A határidőpiacoz beállott reakció behatás alatt azonban a hangulat e cikkben is teljesen ellanyhult, a kereslet jóformán megszűnt és 80 fillérrel olcsóbb árakon is alig volt vevő található. Minőség szerint Budapest távolságában átvéve 12 90—13 és helyben 13 20—13 30 kor-ig volt 3 óra elérhető. Nyiri származékokban gyenge volt a forgalom és Debreczen paritásban 12 20 kor. fizettek. Uj rozszban nem volt forgalom.

Árpa (takarm. és hánt. czélokra) elég bőven van kínálva, míg a kereslet tartósan csak gyenge maradt. Az irányzat így csendes volt és árak a mult héthez viszonyítva 20 fillért 100 kg.-kint vesztek. Minőség szerint gyárosoknál és hízalóknál helyben és helybeli paritásra 11 60 12— Cassa jegyzünk. Uj tisztavideki szokvány-árpa szeptember-októberre 11 30 K., uj bácskai prompt szállítandó árpa elvámoltan 10 90—11 20 K kelt el helyben 3 óra. (Minden 100 kg.-kint.)

Zab elég bőven van kínálva míg a kereslet csak mérsékelt maradt. Az árak alig változtak és csupán a hét végével estek vissza; körülbelül 4000 mm. forgalom mellett merkantill áruért 10 40—70, prima- és urasági áruért, mely azonban csak szórványosan van a piacon 10 90—11 20 K jegyzünk helyben készpénzfizetéssel.

Tengeri ugy elszállítási czélokra mint Kőbánya részére is, de csak hismérvben adatott el és hajóból átvéve 11—11 20, kocsiba téve 11 20—30 K-ig jegyzett.

Olajmagvak: Káposztarepezében (ó-áru) nincs üzlet. Káposztarepeze augusztusra is csak mérsékelt volt forgalomban, az irányzat lanyhán alakult és 27—28 70—28 50 K. között váltakozott, hogy a hét végén 25 00—28 10 K. záruljon. Uj bánáti repace Budapest távolságában átvéve 24 90 K. kelt el, míg román aprózemű repaceből prompt szállítható nagyobb tételek vannak kínálva körülbelül 26 K. tevő követelések helyben és helybeli paritásra magasaknak találhatnak és így üzlet sem fordult elő.

Hüvelyesek: Bab e héten is üzletlen maradt, az. árak csak névlegesek. Törpebab Gyöngyösön 16—, Félegyházán 16—, gömblyű Mohács 14—, Zombor-Baján 14—, barnabab Kalocsán 14—, tarkabab Nagy-Károlyon 10—. Kendermag helyben 20 koronáig jegyez. Bükköny 14.—14 50 K. Muharmag 14—15 koronát jegyez helybeli paritásra, minden 100 kilogrammonként.

Napi jelentés a gabonafüzletről.

1900. július 3.

A folytatólagosan lanyha külföldi jegyzések csak a reggeli órákban néhány fillérig szorították az árakat, míg a további üzleti forgalom folyamán a határidők fokozatosan megszilárdultak egyes vidékekről beérkezett rozszda híreire és a melegtől való félelemre, úgy, hogy

délfelé az októberi buza már 15 64 K. jegyez, míg 1 óra felé meglehetősen élénkség uralkodott a piacon. Evvel szemben a készárupiacozon kissé korlátolt forgalom mellett a malmok mérsékelt vételkedvet tanúsítottak és a 13000 mm. búzáat csakis gyengén tartott árakon vásárolták meg. Elvételekben későbbi szállításra alig van — alacsony árak mellett — vevő. Felmondattott összesen 2000 m. tengeri f. hó 8-iki szállításra. Befuvaroztatott 14385 mm. buza.

Rozszban és árpában alig van üzlet; új áru még nincsen a piacon és ó árut a tulajdonosok magas követelése miatt nem lehet elhelyezni. Helyben vagy itteni paritással rozsert ma 12 50—12 90 mig árpáért 10 80—12— K. fizetnek.

Tengeriben az árak változallanak, korlátolt kereslet mellett; bpesten vagonba rakva 11 25 érhető el, míg a legtöbb állomáson 11 K. jegyzünk, mely iránt azonban csak nagyon elvétve érdeklődnek, úgy hogy csak nehezen találhatni vevőt reá.

Zabban kellemes hangulat uralkodik, az árak változallanak és 10—10 40 K. fizetnek minőség szerint.

Határidők egy órai zárlat

Buza októberre 1900.	15.60—61—
Tengeri júliusra	11.18—20—
aug-ra	11.28—30—
májusra 1901.	9.70—72—
Rozs októberre 1900.	13.72—74—
Zab októberre	10.36—38—

Az árjegyzés 100 kg-ra vonatkozik:

Eladatott:

Buza:

Tiszavideki:	150 mtm. 80 ⁵ kg K.	15 50	3 óra
	1200	76 ⁵	15 30
	200	79 ⁵	15 50
	100	79 ³	15 10
	100	79	15 20
	300	78 ⁵	15 30
	100	78 ⁷	15—
	100	78 ⁶	15—
	100	78 ⁵	15 20
	130	78	15 40
	100	78	15 30
	100	77 ⁵	14 10

Bácskai:

200	73	14 65	—
1700	72 ⁴	14 60	—
930	72 ³	14 50	—
100	71 ⁵	14 20	—
200	70	13 85	—

Bihari:

100	78	15—	—
350	78 ⁰	15—	—

Pestmegyevidéki:

100 mm.	79 ⁷ kg. K.	15 40	3 óra.
100	79	15 20	—
100	79	15 10	—
100	78 ⁶	15 10	—
100	78 ³	14 70	—
100	76 ³	14 60	—
100	76	14 80	—
150	75 ⁶	13 30	—

Felsőmagyarországi:

320	78 ⁵	14 70	—
100	74	14 60	—

Temesvári:

1700	76	14 55	—
------	----	-------	---

Hartai:

1000	76	14 90	—
------	----	-------	---

Szerbiai:

2000	75 ³	13 40	—
------	-----------------	-------	---

Szeszűlet.

Szecs. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A szeszűletben e héten elején az üzletmenet valamivel élénkebb volt és a szeszárak jobb kereslet mellett szilárdan zárulnak. Elkelt finomított szesz nagyban adózva 116 50—117 50 K., adózatlanul 46—47 50 K. helybeli gyáraktól.

Élesztőszesz jobb v'el'ekved folytán nagyobb tételekben kelt el adózatlanul 47 koronáig.

A denaturált és adózott nyersszesz ára változatlan szilárd.

Vidéki finomítógyárak által finomított szesz adózva 115—115 50 K. kelt el ab állomás június-júliusi szállításra. Adózatlanul finomított szesz 46 50 K. volt ajánlat

Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens nyersszesz 50 fillérrel drágábban ajánlottak és jó fedezési vásárlások folytán több zárlat 40 50 K. eszközölve is lett.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 40—40 50 korona.

*) Az e rovat alatt közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Étsai jegyzés 44—44.40 korona, kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 113—113.50 korona adózott és 40.25—40.50 korona adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 19.50 korona kivitel szeszért 90% hektoliterje.

Kivételre e hétnek elején néhány kocsiakománnyal finomított szeszt vásároltak, mely Dél-Törökország felé lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak közül: Lőcse, Baja, Temesvár 25 fillérrel drágábban, a többiek változatlanul szilárdan jegyeznek.

Budapesti szilárdalak a hétének Finomított szesz 116.50—117.50 korona, élesztőszesz 116.50—117.50 K., nyersszesz adózáva 114.50—115.50 korona, nyersszesz adózatlan (exkontingens) — korona, dematurált szesz 36.50—37.50 korona. Kontingens nyersszesz — korona.

Az árak 10.000 literfokként hordó nélkül bementve budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráiról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezet üzleti jelentése. 1900. jun. 30.

A hét második felében a forgalom közepes arányú volt. Hozatalaink a keresletet teljesen fedezték, sőt gyümölcsneműkből tulsok is érkezett. Kiemelkedő mozzanatként a tojásárak tartós szilárdságát említjük fel. Husneműek keresettek, ellenben előbaromfi, tejtermékek és gyümölcsneműek elhanyagoltak s olcsóbban kelttek.

Nagybani eladásaink: la alföldi tojás 50—60, erdélyi 58—58.50 koronáért kelt el eredeti ládánként.

Tejtermékek közül csak elsőrendű teavaj s kifogástalan minőségű főzővaj nyer gyors elhelyezést, míg II. rendű vaj csak árkedvezményrel adható el. Turó továbbra is elhanyagolt, csak kivételes esetekben értékesíthető. Jegyzéseink: la teavaj 1.80—2.00 II. rendű 1.60—1.70, főzővaj 1.40—1.60 kor. turóért legjobban eseten 8—10 fillér érhető el gkonként.

Elő baromfi lanya irányzat mellett következő árakon értékesítették: apró rántani való csirke 1.00—1.20, sütni való 1.40—1.80, sovány liba 1.50—2.00 koronáért páronként.

Zöldsgéfélek: tök 16 20 kor. száza. Zöldbab 16—18 korona 100 klgknt. Rózsaburgonya 4.80—5.20 korona 100 klgknt.

Gyümölcs: apró ribizke 16—18, nagyszemű 20—24, hólyagos meggy 24—30, lágy cseresznye 16—20 befőzni való 24—30 korona 100 kilogrammonként Sárga dinnye 90—100 korona mm.ként.

Hivatalos árjegyzés

Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban eladott élelmiszerekről. Budapest, 1900. július 2-ről.

Hus és hústermékek. Marhahus I. q. hátulja I. rendű 108—112, II. r. 100—108, III. r. 98—100, eleje I. r. 98—100, II. r. 90—96, III. r. 80—90, borjúhús I. q. hátulja I. r. 104—112, II. r. 85—104, eleje I. r. 96—100, II. r. 80—96, bárányi darab hátulja —, eleje —, birkahus I. q. hátulja I. r. 84—100, II. r. 80—84, eleje I. r. 80—84, II. r. 74—80, sertéshús I. q. szalonnával budapesti 92—96, vidéki —, szalonna nélkül budapesti 80—92, vidéki —, sertéshús pörköltnek való —, kocsonyának való —, füstölt budapesti I. r. —, vidéki II. r. I. q. 120—130, malacz élő, szopós I. r. I. drb 5.00—7.00, tisztított I. r. I. kg. 1.60—1.80, sonka I. kg. nyers, belf. hentesáru 0.90—1.20, füstölt belf. caontal 1.04—1.50, csont nélkül 1.20—1.70, sonka füstölt prágai, csonttal 0.—0.—, csont nélkül 0.—0.—, kolbász I. kg. nyers 1.00—1.20, füstölt I. r. 1.40—1.60, szalonna I. q. —, sózott 104—104, füstölt 106—106, sertésszír I. q. hordóval 113—113, hordó nélkül budapesti I. r. 110—110, szalámi I. kg. belföldi 260—320, prágai — korona.

Baromfi. a) *Élő:* (1 pár) csirke rántani való 0.90—1.40, tyúk belföldi I. r. 2.00—2.40, kappan hizott I. r. 0.00—0.00, sovány 0.90—0.00, rucza hizott I. r. 3.80—4.60, sovány belföldi 1.60—2.20, liba fiatal ujdonság —, lud hizott I. r. 9.00—11.00, sovány belföldi 3.40—4.40, pulyka hizott I. r. 0.—0.—, sovány belföldi — korona. b) *Tisztított:* csirke I. r. I. drb 1.00—1.70, tyúk I. r. I. drb 1.40—1.50, kappan hizott I. kg. —, I. drb 0.00—0.00, rucza hizott I. drb 1.60—2.60, I. kg. 0.—0.—, lud hizott I. kg. 0.—0.—, I. drb 3.60—6.00, magló I. kg. —, I. drb —, pulyka hizott I. kg. 0.00—0.00, I. drb —, magló I. kg. —, I. drb —, ludmáj I. kg. 2.40—3.10, nagy I. drb 0.70—1.80, ludzsír I. kg. 1.80—1.90 korona.

Hal. *Élő:* (1 kg.) harcsa 1.50—1.80, csuka 0.00—0.00, ponty dunai nagy 1.80—2.00, márna 0.00—0.00, süllő balatoni —, czompó 1.30—1.40, pisztráng nagy —, kecsge 0.00—0.—, angolna —, apró kevert 0.30—0.60. Lazac rajnai I. kg. 0.— korona.

Tej és tejtermékek. Tej teljes I liter 0.16—0.16, lefölözött 0.12—0.12, tejfel 0.50—0.56, teavaj I kg. 1.60—1.80, főző darabos 1.20—1.60, szedett —, olvasztott —, margarin I. rendű —, II. r. —, tehénturó I. r. 0.12—0.20, juhturó 0.92—1.12, liptói 0.80—1.28, juhsajt 90—1.02, emmentáli belföldi 1.60—1.80, grói belföldi 1.00—1.30 korona.

Liszt és kenyérműek. Kenyérliszt I. q. —, kenyér monori, fehér hosszú I. kg. 0.27—0.27, barna 0.22—0.22, rozs 0.23—0.23 korona.

Száraz főzelek. Lencse belföldi I. q. —0.00—0.00 külföldi 38.00—56.00, borsó hazai héjas 20.00—24.00, koptatott 26.00—30.00, külföldi héjas 20.00—34.00, bab fehér apró 14.00—18.00, nagy 14.00—16.00, szines 12.00—20.00 korona.

Tojás. Friss teatojás 100 drb 4.10—4.16, alföldi (1440 drb) 58.00—60.00, erdélyi (1440 drb) —, szerb (1440 drb) —, apró (1680 drb) —, meszes tojás — korona.

Zöldsgé. Sárgarépa 100 köt. 0.00—0.00, I. r. I. q. 00.00—50.00, petrezselyem ujd. 100 köt. 0.00—0.00, I. r. I. q. 00.00—00.00, zeller I. r. 100 drb 0.—0.—, karalábé I. r. 100 drb 2.00—2.40, vörshagyma ujd. belföldi 100 köt. —, érett makói I. q. —0.00—0.00, fokhagyma I. r. I. q. —, czebla I. r. 100 drb 2.00—3.00, II. r. 0.80—2.00, fejeskáposzta I. r. 100 drb 15.00—24.00, kelkáposzta I. r. 100 darab 2.00—4.00, vöröskáposzta I. r. 100 drb 00.00—00.00, fejes saláta I. r. 100 drb 1.40—3.00, kötött saláta 100 drb 1.00—2.80, burgonya I. vagon sárga 700.0—720.0, fehér 000.00—000.00, rózsza I. q. 4.60—5.60, fekete reték kicsiny 100 drb 0.60—1.20, ugorka 100 drb savanyítani való 1.60—3.00, savanyított 3.60—4.40, nagy salátának 8.00—20.00, paradicsom olasz I. q. 26.00—36.00, belföldi —, zöld paprika 100 drb 1.60—4.00, tök főzni való 100 drb 12—20, zöldborsó hüvelyes I. q. 12.00—14.00, kif-j-tett 20.00—24.00, zöldbab hüvelyes I. q. 10.—18.—, kifejtett —, karfiol 100 drb —0.00—0.00, torma belföldi nagy édes I. q. 24.00—34.00, spárge I. kg. 0.—0.— korona.

Gyümölcs. Alma, nyári édes I. q. —, rétesbe való 00.00—00.00, vajkörte nagy I. r. I. q. —, közönséges kevert körte I. q. 00.00—00.00, szilva magvavaló nagy I. r. I. q. —, nem magvavaló vörös I. q. —, ringló nemes I. r. I. q. —, barack kajszin I. q. —, őszli I. q. —, magvavaló I. q. —, nem magvavaló I. q. —, szőlő fehér mézes csemege I. q. 00.00—00.00, közönséges kevert I. r. I. q. —, meggy nagyszemű kem. I. q. 34.00—36.00, apró szemű I. q. 10.00—20.00, eper (szamóca) I. kg. —, málna I. kg. 0.80—1.60, szeder I liter —, görög dinnye nagy I. r. 10 drb —, kicsiny 100 drb —, sárga dinnye nemes I. r. 100 drb —, II. r. 100 darab —, dió nagy papirhéjú I. q. 00.00—00.00, apró kemény héjú I. r. I. q. 00.00—00.00, mogoró nagy olasz I. q. —0.00—0.00, gesztenye olasz nagy I. q. 0.—0.—, belföldi I. q. —, narancs messzinai 100 darab 5.00—8.00, pugliai 100 drb 5.00—8.00, mandarin 100 drb 0.00—0.00, citrom I. r. 100 drb 2.60—2.80, füge hordós I. q. 32.00—36.00, koszoru I. q. 40.00—44.00, datolya sajtolt I. r. I. q. 80.00—84.00, mazsolaszőlő (fehér) I. q. 70.00—112.00, szőlő passzuttli I. q. —, I. q. —, szerb szőlő I. q. — korona.

Fűszer, ital. Paprika I. r. I. q. 160.00—220.00, II. r. I. q. 140.00—160.00, mák I. q. 30.00—60.00, méz csurgatott I. q. 80.00—104.00, lépes I. q. —, köménymag I. q. —, boróka I. kg. —, házi szappan szin I. r. I. q. 56.00—60.00, közönséges II. r. 48.00—52.00, bor fehér asztali palaczkokban I. hl. —, vörös bor I. hl. —, házi pálinka palaczkokban I. hl. — korona.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-telek, 1900. július 3. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Felhozott a szokott haszvételek 240 szeker réti széna, — szeker muhar, 32 szeker szuszszalma, 11 szeker almosszalma, 0 szeker takarmányzalma, 0 szeker tengersizár, 17 szeker egyéb takarmány (zabosbükknöy, lóhere stb.) 400 szék szecska. A forgalom közepes. Árak fill. ben g-ként a következők: réti széna 360—560, muhar —, szuszszalma 260—320, almosszalma 220—260, egyéb takarmányzalma —, lóhere —, takarmányzalma —, 100 kőve tengersiz. —, luczerna —, sarju —, szalmaszecska 340—360, széna —, uj —, zabosbükknöy 420—500. Összes kocsiszám 304. súly 410,400 kg.

Allatvásárok.

Budapesti juhvásár. 1900. július hó 2-án. (A székesfővárosi közigazgató és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére).

Felhozott: Belföldi hizalt ür 556 darab, eladatott 556 drb, feljavított juhok 122 drb, eladatott — drb, kisorolt kosok 160 drb, eladatott 160 darab, kiverő juh — drb, eladatott — drb, bárány — drb, kecske —, boszniai —, szerbiai —, angol keresztetés —, romániai —, durvaszörü — db. Birkavásár lefolyása lassu volt.

Árak a következők: Belföldi hizalt ür 39—44.— K. páronkint, 48—52 (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavi-

tott juhok — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élő súly szerint, kisorolt kosok —38 K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kiló élő súly szerint, kiverő juhok 26—28 K.-ig páronkint, 36—40 K.-ig 100 kl. élős. sz. bárány — K. páronkint, kecske — K. raczka juhok 34—34.50 K. páronkint, —42 K.-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai — K. páronkint, angol keresztetés — K. páronkint, romániai — K. páronkint.

Bécsi vágómarhavásár. 1900. július hó 2-án. (Vass Jenő tudósítása a „Köztelek” részére).

Összes felhajtás 4798 db. Kbból magyar 3253 db galicziai 745 darab, bukovinai 68, német 723 db hizott 3405 db, legelő 279 db, fiatal 1114 db, ökor 3328 db, bika 726 db, tehén 477 db, bivaly 201 db.

A jobb fogyasztás következtében a vásár élénkebben folyt le, az árak javultak dacára a nagyobb felhajtásnak.

Árak: prima magyar 66—72— (74—), szekunda 60—, tertia 52—59. Galicziai prima 72—76— (—), szekunda 64—70, tertia 56—63. Német prima 75—79— (81—), szekunda 68—74, tertia 61—67. Legelőmarha: szerb és magyar —, rosszabb minőségű 46—58—. Bika és tehén 44—72 (—) és bivaly 36—46—. Az összes eladások, élősúlyban, fogyasztási adó nélkül értendők.

Bécsi szurómarhavásár. 1900. június 28-án. Felhozott: 4199 borju, 20 0 élő sertés, 1298 kizsigerelt sertés, 169 kizsigerelt juh, 189 bárány.

Mivel az e heti felhajtás mintegy ezer darabbal nagyobb volt, a vásár lanyhán kezdődött és az árak 4—8 fillérrel hanyatlottak.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borju 80—114, prima 116—124, primissima — (—), élő borju 72—92, prima 94—98 (—), primissima 108—112 (—), fiatal sertés 60—80, kizsigerelt sertés, nehéz 88—96, hízó sertés, süldő 44—96 (—), kizsigerelt juh 72—90 pr. kiló fillérekben, bárány páronkint 10—24 (—) korona.

Bécsi sertésvásár. 1900. július 3-án. (Schleifelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére).

Felhajtás: 5193 süldő, 5308 magyar. Összesen 10491 drb.

A vásár lanyha volt. Árak kilónként élősúlyban fogyasztási adó nélkül prima 83—85 fillér, kivételesen 86 fillér, közepes 68—82 fillér, könnyű — fillér, süldő 60—80 fillér.

Bécsi juhvásár. 1900. június hó 28-án. Felhajtás 784 db juh.

A kisebb felhajtás okozta erősebb kereslet az árakat 2 fillérrel emelte.

Az üzlet lanyha volt. Árak: juh 53—56 (—) per kiló fillérekben, kiv. —, raczka 46—50 — per kiló.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Szöcséplők Pentec szim: **ELSŐ MAGYAR** **GAZDASÁGI GÉPGYÁR** **RÉSZVÉNY-TÁRSULAT** **BUDAPEST.**

Magyarország legnagyobb és egyedül gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtevése előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással állunk szolgálatunkba.

Szakbavágók **Morzelek**

Kapható
egész éven át **legelső rendű fiatal nehéz**
erdélyi igás ökör
Papp Antalnál,
Szamosujvárt.
A készlet egész éven át állandóan
500-1000 darab. 990

Pouland sertés-eladás.

Tulságos elszaporodás miatt Gesztiben (Somogy.) különféle koru és nemű 67 db vészen átment, tenyésztésre alkalmas, tiszta vérű **pouland china sertés mérsékelt áron eladó.** Levélbeli megkeresésekre felvilágosítással szolgál a tulajdonos

Jankovich Bésán Géza földbirtokos
Gesztiben. — Posta helyben. 1028

Számtiszt

kerestetik azonnali belépésre **Önagyméltósága Gróf Széchenyi Sándor úr uradalmi számára.**
Évi javadalmazás **1000 korona készpénz, teljes ellátás, egy szobás lakás, fűtés és világítás.**
Megkivántatik mezőgazdasági ismeretek mellett több évi gyakorlat, gazdasági könyvvitel és levelezésben teljes jártasság, a magyar és német nyelvnek szó és írásban tökéletes ismerete. Megfelelés esetén fizetés emelés nincs kizárva.
Kérvények, egyszerű bizonyítványmásokkal, melyek vissza nem küldetnek,
Gróf Széchenyi Domonkos úr
czimére
Nagy-Dorogra (Tolnamegye) küldendők. 1094

Magyar kir. államvasutak. Budapest-jobbparti üzletvezetősége. 23509/III. számhoz.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. című közönséget, hogy Budapest keleti pályaudvartól—Hatvanig a jelenleg közlekedő személyszállító vonatokon kívül, folyó évi július 1-től kezdve még egy új helyi személyvonat 314 szám alatt fog forgalomba helyeztetni. Ezen kívül ugyanezen vonalrészén ugyan-e naptól kezdve, a jelenleg csak Gödöllőről—Budapest—keleti pályaudvarig közlekedő 313. helyi személyvonat már Hatvanból fog közlekedni.

314. sz. személyvonat I. II. III.	Állomások	313. sz. személyvonat I. II. III.
6.25 reggel	Ind. Budapest k. p. u.	Érk. 5.35 d. u.
6.34 "	Kőbánya f. p. u.	5.27 "
6.42 "	Rákos	5.21 "
6.51 "	Rákos-Keresztúr m. r. h.	5.11 "
6.55 "	Munkás-Otthon 10. sz. őrh. f. m. h.	5.07 "
7.01 "	Rákos-Csaba m. r. h.	5.03 "
7.09 "	Pécel	4.55 "
7.21 "	Iqaszegh	4.43 "
7.33 "	Gödöllő	4.32 "
7.49 "	Besnyő (m. h.)	4.23 "
	Besnyő-Kolostor 32. sz. őrh. (f. m. h.)	4.14 "
7.44 "	Bagh 35. sz. őrh. (f. m. h.)	4.03 "
7.56 "	Aszód	3.59 "
8.00 "	Hévíz 40. sz. őrh. (f. m. h.)	3.53 "
8.04 "	Hévíz Győrök 39. sz. őrh. (f. m. h.)	3.40 "
8.10 "	Tura	3.44 "
8.20 "	Érk. Hatvan	Ind. 3.32 "

Az állomások neve mellett balról álló idő adatok felülől lefelé s a jobbról állók alulról felfelé olvasandók.
Budapest, 1900. június hó. **Üzletvezetőség.**
Utánnyomás nem díjazatik.

Lapunk bekötési táblája
1 frt 36 krért (portómentesen)
kapható kiadóhivatalunkban.

HOTTER F. J. R. Szt. József-gyógyszertár a sz. Józsefhez BÉCS, XII/2., Schönbrunnerstrasse 182.

HOTTER-FELE ABSORBINOL
1/2 palack frt 6.—, 1/2 palack frt 3.50.
Eltávolít mindennemű kígyóvést és zsiros testtapadékokat, a nélkül, hogy a szőrtünczre tenné. Erősíti a megtámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epebajnál, csülkdaganatnál, patábfütykőknél, vastag térdnél, csomóknál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, a hol ilyenek fellépnek. A tördek remegését megszünteti és meggyógyítja a zúzódásokat.

HOTTER-FELE AGRIL TAPPORA
lovak és szarvasmarhákknak, 1 csomag 30 kr.
Kütfő pótlék a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vesemáj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

HOTTER-FELE HOLTETEMENEGES
1/2 tégely ára 2 frt, 1/2 tégely 1 frt 20 kr.
Feltűnőhatatlan holttestem eltávolítására régi bajoknál is.

HOTTER

ALLATGYÓGYKESZITMENYEI
a jelenkor legkiválóbbjai, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem érhetik. Raktárak a gyógyszerárakban és drogériákban.

Főraktár: BUDAPESTEN: Dr. BUDAI EMIL,
városi gyógyszer. Városházánál és **TÓRÓK JÓZSEF**
gyógyszertára Király-utca 12.

HOTTER-FELE TRAINING-FLUID
1 palack 1 frt 20 kr.
Az inakat és izmokat a magas óreg korig állandó erőben és frissben fenntartja, az állatot a bedőzések után a legnagyobb fáradságra és vonatásra képesíti. A túlerőltetés következményeitől, bémulást, szagatás és merevedésnél megőző sikeres alkalmazandó.

HOTTER I. ES II. SZ. DISZNÓPORA
1 kiló 1 frt 20 kr.
Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; különösen bevált orbánczánál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

HOTTER-FELE HOLKA ELLENI SZER
1 üveg 1 frt 60 kr.
Lovaknál mindennemű kolika és hügy felakadás, szarvasmarhákknál pedig puffadás ellen alkalmazandó.

Magy. kir. államvasutak. 73211/900. szám.

Hirdetmény.

(A csoportosítható menetjegy szelvények új jegyzékének életbeléptetése.)

Folyó évi június hó 1-én a csoportosítható menetjegy szelvények új jegyzéke lép életbe, melylyel az 1899. évi június hó 1-től érvényes hasonló jegyzék hatályon kívül helyeztetik.

Ezen jegyzék a magyar királyi államvasutak díj-szabás elárulító hivatalában (Budapest, VI., Csengery-utca 33. sz. a.) valamint a magy. kir. államvasutak városi menetjegyirodáiban térképpel együtt 1 koronáért kapható.

Budapest, 1900. május hó 16-án.
Az igazgatóság.
Utánnyomás nem díjazatik.

Mc Cormick Harvesting Machine Company.
Chicagoí aratógépgyár.
Kévekötoaratógép. Marokrakóaratógép.
Fűkaszalógép. Szénagyűjtő-gereblye.
Kaszaélesítő. Kévekötozsinog.

Nemrég nyitottuk meg Budapesten új üzletünket és azt magunk vezetjük egyenesen saját üzemünk szerint. Ezen idényben szolgálhatunk tiszta manillakötözsinoggal, melyet chicaoí gyárunkban gyártottak.

Képes árjegyzékért és utmutatásokért tessék az alul jelzett címhez fordulni:

Mc Cormick Harvesting Machine Company.
WILLIAM J. STILLMAN, igazgató.
Budapest, V., Váci-ut 38. szám.

A dr. Aschenbrandt-féle

bordói-pora legbiztosabb, kényelmes kezelésű és olcsó ellenszere
a szőlő- és a burgonya**peronosporájának**

Ara Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” raktárában:

50 kgos zsákokban — — — — — à kg. 76 fill.
10 kgos zsákokban — — — — — à kg. 80 „
5 kgos zsákokban — — — — — à kg. 80 „A szőlő első permetezéséhez 1%; második permetezéséhez 1½—2%; harmadik permetezéséhez 1½%-os oldatot használunk. — Egy kat. holdra kell 3 permetezéshez 22—25 kg. bordói por, 25—30%-al kevesebb, mint a tiszta rézgáliczból. — A port **konyhaszítán** a vízbe szítaljuk és kész az oldat.

A dr. Aschenbrandt-féle

réz-kénpor

a legbiztosabb, olcsó és a szőlőt egyéb betegségtől is védelmező ellenszere az

oidiumnak (lisztharmat).

Ara Budapesten a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” raktárában:

50 kg. zsákokban — — — — — à kg. 52 fill.
10 kg. zsákokban — — — — — à kg. 56 „
5 kg. zsákokban — — — — — à kg. 56 „Ahol az 1899-ik évben volt **oidium**, először április hónapban, a mikor a szőlő hajtása 10—12 cm., **porozunk**; másodszer június hó végén, harmadszor augusztus hónapban. — Egy kat. holdra kell 3 porozásához 15—18 kg. **réz-kénpor**. **Sokkal kevesebb fogy belőle, mint a közönséges kénporból.****Az emelkedő rézgálicz és kénárak folytán a dr. Aschenbrandt-féle porok fenti árai csak ideiglenesen kötelezők. — Tessék mielőbb a rendelést eszközölni, hogy a védekezés idejére a por kéznél legyen. Elkésztett rendelések teljesítéséért nem szavatolunk, mert a gyártás korlátolt.****Permetező és fújtató gépek:**Vermorel-féle „Eclair” permetező — — — — — 40 kor.
Vermorel-féle „Torpille” porozógép — — — — — 36 kor.**Megfelelő magyar gyártmányok:****Permetező** — — — — — 32 kor.
Kézi fújtató (igen finoman poroz) — — — — — 10 kor.
Háti porozó gép (igen finoman poroz) — — — — — 28 kor.

Az „Aschenbrandt-féle” porok megrendelhetők a vezérképviselő

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél,**BUDAPEST, (Alkotmány-utca 31. szám).**

Ezenkívül megrendeléseket elfogadnak:

A „Borászati Lapok” kiadóhivatala,**BUDAPEST (Köztelek)****és a vidéki megbízottak.****Uradalmi gyapju-eladás.**A váci püspöki uradalomban ez évben zsirban nyírt **133 zsák****181 mm. gyapju,**

zárt ajánlat útján adatik el.

Felhívtnak a venni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat

f. évi július hó 10-én délelőtt 10 óráig

a váci püspöki uradalom igazgatóságánál Váczon nyujtsák be.

Az ajánlatokhoz bánatpénzül az ajánlati összeg 10%-éka készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban melléklendő.

A 181 métermáza gyapjuból 98 mm. Váczon, 46 mm. Magyaloson (vasút állomás Aszód), 37 mm. Szt.-Jakabon (vasút állomás Gödöllő) fekszik.

Minták az uradalmi igazgatóságnál Váczon vagy a nevezett gazdaságokban megtekinthetők.

A gyapju az illető gazdaságban, az ajánlat elfogadásától számított 2 hét alatt, készpénzfizetés ellenében átveendő.

Vác, 1900. június hó 28-án.

1095

Uradalmi igazgatóság.

970 9/900. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

A gőzhajók szaporított járatainak új menetrendje a fume-ancona és a fume-velencei vonalon.

Folyó évi március 15-től kezdve a gőzhajók egész éven át hetenkint kétszer közlekednek, csatlakozásban a Budapest-Fiume közt forgalomban levő gyorsvonatokkal, melyek az utasokat a hajók kikötőhelyéig, illetve onnan továbbítják. A fume-velencei vonalon az egész éven át fenntartott heti két járaton kívül — az építés alatt levő új termes gőzhajó elkészültkor — nappal történő utazással egy heti harmadik járat fog a nyári hónapok tartama alatt berendezettni, melynek menetrendjét utólagosan kihirdetjük.

A fume-anconai vonalon már március 15-től kezdve egyik járat nappal, a másik járat pedig éjjel történik, s mindkét járatnak csatlakozása van a Rómába, Nápolyba, Bariuba, Brindisibe Bolognába induló, illetve az onnan érkező vonatokhoz. A vonat Anconában a hajó kikötő helyétől, illetve kikötő helyéig közlekedik.

A gőzhajók menetrendje I. Fiume-Ancona közt:

a) Nappali utazás: Fiuméből ind. minden hétfőn reggel 7 ó. kor

Anconából „ „ szerdán „ 7 „

b) Éjjeli utazás: Fiuméből „ „ csütörtök este 8 „

Anconából „ „ szombaton „ 8:30 „

II. Fiume-Velence közt:

Fiuméből indulás minden kedden és szombaton este 8 órákor

Velenceből „ „ hétfőn és csütörtökön „ 7:30 „

(A nappal történő utazással berendezett harmadik járatnak kezdete és menetrendje utólag kihirdetettik.)

Menetdíjak:

A gyorsvonatok használatára jogosító menetjegyek árai a hajóátkelési díjjal együtt:

a) Budapestről Fiumén át Velencébe vagy Anconába vagy viszont:

gyorsvonaton I. oszt. és a gőzhajón I. oszt. K. 34.—

II. „ „ „ „ „ 26.—

b) A gőzhajókon Fiuméből Velencébe vagy Anconába vagy viszont:

diszterem, hálólhelyel együtt K. 16.—

I. oszt. „ „ „ „ 12.—

III. „ (fedélzet) „ „ 6.—

Utazási tartam 10 óra.

A gyorsvonatok használatára jogosító c) közvetlen menetjegyek árai a hajóátkelési díjjal együtt:

I. oszt. II. oszt.

Budapestről Rómába v. viszont 76 fr. 05 cm 55 fr. 65 cm

Nápolyba „ 104 „ 45 „ 75 „ 55 „

Florencebe „ 75 „ 80 „ 55 „ 45 „

Genuába „ 92 „ 50 „ 67 „ 25 „

Milanóba „ 71 „ 95 „ 52 „ 85 „

Turinba „ 92 „ 25 „ 67 „ 10 „

Nizzába „ 117 „ 20 „ 84 „ 40 „

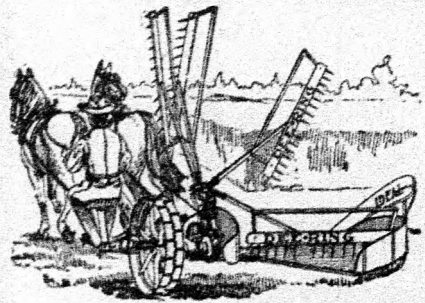
Marseilleba „ 142 „ 25 „ 101 „ 35 „

Lyonba „ 132 „ 15 „ 94 „ 25 „

Továbbá kaphatók ezen utirányon át Olaszországba szóló kombinálható mérsékelt körutazási jegyek is. Menetjegyeket kiadnak és közelebbi felvilágosítással szolgálnak a magy. kir. államvasutak állomásai, valamint a városi menetjegy irodái és jegykiadóhelyei és a Cook Tamás és Fia cég összes utazási irodái.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága

A világhírű és hazánkban nagy elterjedtségnek örvendő amerikai „Deering“-féle fűkaszalógépeket, marokrakó aratógépeket és kéveköti aratógépeket, valamint egészen vasból és aczélből készült szénagyűjtőgépeket

(lógerelyéket) van szerencsém a t. gazdaközönségnek akként ajánlani, hogy minden általam szállított ilyen gépnek használhatóságáért és jó munkájáért, nemkülönben anyagának jóságáért elvállalom a felelősséget.

Szükséglet esetén kérem a megrendeléseket ezen gépekre nekem már most feladni, mivel azokat korlátolt számban hozatom Amerikából, megtörténhet, hogy késői rendelvényeket legnagyobb sajnálatomra már nem lennék képes fogatósítani.

PROPPER SAMU

az amerikai Deering-gyár kiz. képviselője
BUDAPEST, V., Váci-körút 52. szám.
— Árjegyzékekkel és elsőrendű bizonyítványokkal kívánatra készséggel szolgálok. —

Magyar királyi államvasutak.
95071. CII. szám.

Igazgatóság

Hirdetmény.

Magyar-német fa- és kéregforgalom.

Az 1899. évi márczius hó 1-től a fenti kötelekben érvényes II. részhez f. é. július hó 1-én 1. pótlék lép életbe.

Ezen pótlék az A, B és C kivételes díjszabásokra új díjtételeket, egyéb kiegészítéseket és módosításokat, valamint nyomdahiba helyesbítéseket tartalmaz. Amennyiben ezen pótlék által díjfelemlések állanak be, ezen felemelt díjtételek csak f. é. augusztus hó 1-én lépnek életbe. A pótlék a részes vasutaknál 30 fillérért megszerezhető.

Budapest, 1900. június 21-én.

A magy. kir. államvasutak, a részes vasutak nevében is.
(Utánnymot nem díjaztatik).

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET felügyelete alatt álló

KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT

kiadásában a következő gazdasági könyvek jelentek meg:

	füzve frt	kötve kr.
Cselkó és Kossutány <i>Takarományozástán</i> ...	2.40	3.—
Cserháti Sándor <i>Talajismeret</i> ...	1.60	—
Hilgard-Treitz <i>Szikes talajok</i> ...	.80	1.—
Domokos K. <i>Gazdasági építészeti I-ső rész</i>	2.40	—
Száhlender Gyula <i>Gazdasági építészeti II-ik rész</i>	2.60	3.—
Szűts Mihály <i>Mezőgazdasági becsléstan</i> ...	2.60	3.—
Cserháti Sándor <i>Okszerű talajmivelés</i> ...	2.60	3.—
Acsádi Jenő <i>Mezőgazdasági Ut-, Vasut- és Hidépitészeti</i> ...	2.60	3.—
Molnár István <i>Gazdasági gyümölcsstermelés</i>	2.—	2.40
Beiwickler Vilmos <i>Fajbaromfi-tenyésztés</i> ...	5.—	6.—
Rázsó Imre <i>Czukorrépa-magtenyésztés</i> ...	1.—	—
Dr. Baross János <i>Idegenek birtokbeszerzése</i>	3.—	—

Megrendelések az

Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület pénztári hivatalához
Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)
intézendők.

A műveket bérmentve küldjük; s minden megrendelés után 25% engedményt adunk.

!!A mezőgazdák figyelmébe!!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám
jutányos áron szállit:

**sodrony-kerítéseket,
magtár-ablakrostélyokat,
szikrafogókat, kavics- és földrostákat, herefejtő- és toklászó aczélszöveteket gömbölyű és négyszegletes aczélsodronyból,
választóhengereket**

(Sortircylinder) cséplőgépekbe, valamint régi hengereknek új sodrony-köpenyvel való ellátását,

**takarmány- és trágyakosarakat, ökörszájkosarakat,
rostákba való szitabetéteket stb. stb.**

Pontos és gyors kiszolgálás!

Árjegyzékek ingyen és bérmentve!!

Lapunk kiadóhivatalában megrendelhető:

A sertés javítása és hizlalása

gazdák és hizlálók használatára.

Irta K. Ruffy Pál.

A-a portómentes küldéssel 1 forint 10 krajczár.

Magyar királyi államvasutak.
79342/1900. CI. számhoz.

Hirdetmény.

Szatmár-gőzfürész állomás megnyitása.

A debreczen-királyházai vonalon Szatmár-Zsadány és Szatmár-Németi állomások között az előbbtől 7, az utóbbtól 4 kilométernyi távolságra a szatmár-erdődi h. é. vasut csatlakozási pontján új állomás készített, mely Szatmár-gőzfürész elnevezéssel legközelebb a következő módzatok mellett fog a forgalomnak átadni.

Ezen állomás helybeni forgalom csupán személyekre, podgyászra, valamint a Neuschloss-féle nasic tanningyár és gőzfürész részvénytársaságnak ezen állomással vágányösszeköttetésben álló ipartelepe által feladott vagy annak címére érkező oly kocsirakományi teherárú terjed ki, melyekkel a kocsik műterülettel teljesen vagy rakস্যуlyuknak legalább 50%-ka kihasználattik, ellenben a szatmár-erdődi h. é. vasut állomásaira és azokon túl vagy viszont irányuló összes átmeneti forgalomra ezen állomás korlátlanul fog szolgálni.

A Szatmár-gőzfürész állomásra kezelendő áruk berakásához szükséges kocsik megrendelése, valamint az áruk szabályszerű feladása és kiváltása ott helyben eszközlendő.

A szóban lévő állomásra szállítandó vagy oda rendelt küldemények után a szállítási díj a magy. kir. államvasutak vonalait, illetőleg az ezen vonalakon érvényes helyi árudíjszabásban (II. rész) a díjszámítás tekintetében megállapított általános határozmányok mérvadása szerint ezen állomás közvetlen kilométertávolságainak alapulvételével számítatik.

A díjszámítás alapjául veendő kilométertávolságok akként állapittatnak meg, hogy a debreczeni irányban történő szállításnál a magy. kir. államvasutak kilométermutatójában Szatmár-Zsadány állomásra megszabott kilométertávolságokhoz 7 kilométer, a királyházai irányban való szállításnál pedig a szatmár-németi állomásra kitüntetett távolságokhoz 4 kilométer hozzászámittatik. Az ekként nyert közvetlen távolságok után az említett helyi díjszabásban foglalt díjszámítási táblázatok megfelelő díjtételei alkalmaztatnak.

Egyrészt Szatmár-gőzfürész, másrészt az összes budapest duna-balparti és kőbányai pályaudvarok, valamint Rákos rendező p. u. között a távolság egységesen 325 kilométerben állapittatott meg.

Az ezen állomásnak Buda-Császfürdő-kiterő, Budapest d. v. (helyben), Ó-Buda és Ó-Buda-Filatorigát állomásokkal való teherárú forgalmában a fenti 325 kilométernyi távolságra eső díjtételek 100 kgkint 10 fillérrel felemelve nyernek alkalmazást.

Egyrészt Szatmár-gőzfürész, másrészt a vele szomszédos Szatmár-Zsadány, illetve Szatmár-Németi állomás (helyben) közötti forgalomban a díjszámítási táblázatok 1-10 kilométerre eső díjtételek számítatnak.

Budapest, 1900. május hó 31.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

Az igazgatóság.

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szó 4 fillér, képv. botokkal minden szó 8 fillér belkötésenként. Képv. díj 20 fillér előre fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetései vételnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Botos ispán
kereslek egy kis, de intenzíven kezelt gazdaságra. Földműves iskolát végzett gazdák közt előtérbe helyezem. A magyar nyelven kívül a földnyelv ismerete feltétlenül szükséges. Pályázók csak másolatokkal forduljanak aláírt címrre. Orf. Zichy Károly Bácsa, Abauj-megye. 1078

Nagyobb
slavoniai uradalomba kereslek egy erélyes, szorgalmas, lehetőleg nőst. földműves iskolát végzett egyén, egyik intézkedő tiszt segítésével. Fizetés 300-400 korona éves pénz és konventió. Hoffmann Miksa, Paliszállás, u. posta Kocancica. 1059

A pécsi
püspöki uradalom mohács-széli gazdaságában egy irnok azonnal alkalmaztaték. Folyamodványok az uradalom igazgatóságához Pécsre küldendők. 1068

Pályázat
alerdézi állásra. Erdészeti iskolát végzett egyén felvételék, kinek többévi gyakorlat tapasztalata van és aki a magyar nyelven kívül, a román nyelvet is bírja, előnyben részesítoték. Pályázók kérvényüket bizonyítvány-másolatokkal — melyek nem származhatnak vissza — küldjék be „Uradalom Igazgatóság, Uj-Arad címre. 1097

ÁLLÁST KERESŐK.

Oly önálló
gazdatiszt állást keres m. k. gazdasági iskolát jeles sikerrel végzett 26 éves, nőst. vállalat 7 évi gazdasági gyakorlattal bíró, — úgy a könyvelés, mint a külső gazdasági teendőkhöz, marha hizlalási és czukorrépa termelésében járatos, józan ember, hol bár a mai nehéz viszonyok között is — becsületos, tisztességes szorgalma által jövőkét megállapíthatná, jelenleg Barmegye leg-nagyobb kiterjedésű uradalomának egyik kerületében már 6-ik éve, kezdésben mint segéd, most pedig gazdatiszt van alkalmazva. — állást saját vállalatára augusztus hó 1-re veszem azonnal belső felosztással, inkább jobb bázisra, és lelki nyugodtságot, mint fizetést igényel. Cím a kiadóhivatalba. 1079

Gazdasági
tanítást végzett, pályája iránt elismeréssel részesülő szorgalmas és tevékeny gazdas. nagyobb uradalomban — lehetőleg grófi uradalomban — mint főbb segédkezett állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1045

Mérlegképes
gazdasági számtartó ki egy 30000 holdas, iparvállalatokkal összekötött gazdaságban 8 évig önállóan működött és elsőrendű referenciákkal rendelkező, állását folyó év végével váltóztatni óhajtja. Szives megkereséseket „Szám-tartó 1901.” cím alatt a kiadóhivatalba küldjék. 1092

Önálló,
elméletileg és nagyobb uradalomból szerzett, gyakorlatilag képzett, 32 éves, ir., nőst. gazdas. f. év végére állást keres. Az állástany szítés-, hizlalás-és székben, valamint a czukorrépa-és dohánytermelésben kitért gazdasági adminisztratív ügyekben is szakavatott. Jelölés és tevékeny munkáját elsőrendű bizonyítványok és referenciák igazolják. Szives megkereséseket „Hajnal” alatt fordítsák a kiadóhivatalba. 1086

Kulesár,
iszr. fiatal, nőst. gyermektelen, 19 évi gyakorlati azonnal is állást foglalhat. Címem ifj. Márkus Sámuel Turkeve. 1090

Földműves iskolát
és 4 középszintűt végzettem, 5 évi gyakorlatomból 3 1/2 évet egy helyen mint segéd, majd mint kezelőt töltöttem. A gazdaságban teendőkhöz kívül a könyvelésben is jártas, nőst. családialan, 32 éves, rom. kath. vallású vagyok, kisebb gazdaságokban kezelő, vagy nagyobbban ismét állást keresek. Cím a kiadóhivatalban. 1089

ALLATOK.
Eredeti
Rambouillet
kosok 157
mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók gróf Herberstein Albert uradalmi igazgatóságárál
Strilek,
Morvaország.

Eladó.
Két teljesen betoვogott, szőlő termeszeti, (hőgy vagy tanulóknak) magas vérdű, 8 éves, herélt, melyek köcsiben ugy elől valamint rúdól is járnak. — Egyik 159 cm. magasaságú, sűrűre, ára 500 korona a másik 156 cm. sűrűre, ára 700 kor. Azonkívül két különböző kora, tiszta tenyésztésű borzderes (Sterzingi) bika. Cím a kiadóhivatalban meg tudható. 1081

500 drb.
4 hónapos, fehér, kislendű malacok, van eladó, tartólégre alkalmas, hizott példányok. Hegyessy Sándoré, Csoltó, u. p. Gómör-Panyit. 1093

VEGYESEK.
Erdel birtok !!!
652 hold, melyből 400 hold öserdő, értékes tölgy-és bükkfa legelővel 130.000 korona értékű reprezentatív, az erdei talaj nagyobb részben szántónak is alkalmas, többi szántó és rét, kastélyval, kerttel, 4 kilométer vasúti állomástól, 270.000 korona középszín fizetés mellett eladó. Közlelőbbit Oesterreicher Bernátnál, Nagykanizsán. 926/d

Repcze,
árpa, buza
stb. aratásra és szálás takarmány adagolásra

használva a gazda 100 keresztelű biztosan 6 koronát megtakarít buza kötélen szemben.
1. szám ezre 14 korona
2. szám ezre 12
3. szám ezre 10
a palánkai vasúthoz szállítva. Tessedk prospektust és gazd. kötélaru árjegyzékét kéri.

Lancaster-fegyver.
12-es, Spingier-féle bécsi gyártmány, sűrűre vagy golyóra, 80 frt-ért eladó; ugyanok egy szuka s e t t e r, ritka példány, 30 frt-ért eladó. Cím a kiadóhivatalban „Fegyver” jelleg alatt. 978

Kiadó bérlet.
A Kenéz József örökösök tulajdonát képező, Turkeve határában fekvő 1020 holdas csodabailai családi birtok, várostól és vasúttól 25 percznyire, új épületekkel és 12 holdas kert közepén fekvő szép lakóházal felszerelve 6-10 évre haszonbérbe kiadó. Bővebb felvilágosítást nyújt: Kenéz Z. birtokos, Turkeve (Jászkun-Szolnok m. 1030

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.
22450/1900. szám.

Pályázati
hirdetmény.
A Szabadka állomáson létesítendő új főkműhely-épület, valamint műhelyi szertárpépület és egy három ülése tónás tözegrendszert munkás árnyékszék megépítése körül végzendő munkák biztosítására, ezenel nyilvános versenytárgyalást hirdetek.
A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, az ajánlati költségmérés, nemkülönben az építési szerződés tervezése az alírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának (Külső-kerepesi ut. házősoport) hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megszerzhetők és ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.
Jogérvényes és kellőleg bilyegzett ajánlatok legkésőbb 1900. évi július hó 14-én déli 12 óráig az üzletvezetőség általános osztályának (titkárság) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat a Szabadka állomáson építendő új főkműhely-épület, műhelyi szertárpépület és három ülése tónás tözegrendszert munkás árnyékszék létesítésére.”
Bánatpénz fejében legkésőbb 1900. évi július hó 13-ig déli 12 óráig 2000 korona, azaz kétezer korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunkban (Külső-kerepesi ut. házősoport) lefizetendő.
Az értékpapirok a budapesti és bécsi tőzsdék legutóbbi — 14 nappal nem régiebb — utolsó árfolyama szerint, de név-értékben meg nem haladó értékben fogadlatnak el.
Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le.
Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel. A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.
Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.
Budapesten, 1900. jun. 28-án.
Budapest-jobbparti üzletvezetőség.
(Utány. nem díjaztaték.)

ELADUNK
és
kölcsön adunk
új és egyszer használt vizlatlan
TAKARÓ
PONYVÁKAT,
mindenféle nazsághban, új és használt mindennemű
TERMÉNY
ZSÁKOT
repczeponyvákat
a legjutányosabb árak, illetve kölcsönidjakkal mellett
KOHN ES STEIN
zsák és ponyva gyári raktár
BUDAPEST, V. Béla-u. 5.

Bérletet
600-1000 holdat, jó szántóföldet, veszt közelében keres kereszvény tőkepénzes bérlet, vagy pedig átvess nagyobb birtok kezelést biztos évi fizetés ellenében. Ajánlatok német nyelven „Morvaország” jel alatt a kiadó hivatalba kéretnek. 1088

Külföld
részére vásárol legmagasabb áron
biborherét,
csibehur- és pohánkamagot,
uj rozstot,
egyéb gazdasági magot és mintázott ajánlatot kéri
WOLF SOMA
mag- és terményügynök,
külföldi cégek képviselője
Budapest, VII., Kerepesi-ut 10. sz.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.
A magy. kir. államvasutaknál rendelkezésre bocsátott pénztárkezelői állásokra régebbi folyamodások folytán már előjegyzett szakképesítéssel is bíró jó ötök száma oly nagy, hogy ezen állások aránylag csekély számánál fogva a beállható szükséglet évekre fedezve van.
Mint az e tekintetben közzétett figyelmeztetések dacára, úgy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. ministerhez, mint az államvasutak igazgatóságához folyamodványok még mindig nagy számmal érkeznek, újabb figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy mindaddig, a míg a már előjegyzésben lévő jelöltek elhelyezést nem nyernek, a kezelőnői állásokra való további kiképzés beszüntetett, minőlfogva a beérkező kérvények minden érdemleges tárgyalás nélkül a folyamodóknak egyszerűen vissza fognak adni. Ha pedig a már előjegyzett jelöltek elhelyezést nyernek, a további üresedések nyilvános pályázat útján fognak betöltetni.
Az igazgatóság.
(Utány. nem díjaztaték.)

Magy. kir. államvasutak. 59395/C. I. szám. 1900.

Hirdetmény.
Bodrog-Olaszi állomásnak az összes podgyász, gyors és teheráru forgalomra való megújítása.
A szerencs-sátoralja-ujhelyi vonalon Liszka-Tolcsva és Sárosptak állomások között az előbbi től 7, az utóbbi től 7 kilométernyi távolságra fekvő Bodrog-Olaszi nevű új állomás 1900. évi július hó 1-én az összes podgyász, gyors és teheráru forgalomra meg fog nyitattani. Ezen állomásról vagy állomásra élő állatok nem szállíthatók.
A Bodrog-Olaszi állomásról szállítandó vagy, oda rendelt, gyors- és teheráru után a szállítási díj a magy. kir. államvasutak vonalait illetőleg az ezen vonalakon érvényes helyi áru díjszabásban (II. rész) a díjszámítás tekintetében megállapított általános határozmányok mérvadása szerint ezen állomás közvetlen kilométertávolságának alapul vételével számítottatik.
A díjszámítás alapjául veendő kilométer távolságok akként állapítottak meg, hogy a szerencsi irányban történő szállításnál a magy. kir. államvasutak kilométermutatójában Liszka-Tolcsva állomásra megszabott kilométertávolságokhoz 7 kilométer a sátoralja-ujhelyi irányban való szállításhoz pedig a Sárosptak állomásra kiténtetett távolságokhoz 7 kilométer hozzászámítottatik. Az ekként nyert közvetlen távolságok után az említett helyi díjszabásban foglalt díjszámítási táblázatok megfelelő díjtételei alkalmaztatnak.
Egyrészt Bodrog-Olaszi másrészt az összes budapest-bátparti és kőbányai pályaudvarok valamint Rákos rendező p. u. között a távolság egyrégesen 254 kilométerben állapítottatik meg.
Az ezen állomásnak Budapest-Angyalföld, Budapest-Lipótváros, Budapest-nyugoti p. u. és Rákos rendező p. u. állomásokkal való forgalmában a fenti 254 kilométerre eső díjtételek, gyorsáru után 100 kg.-kint 12 fillérel teheráru után pedig 6 fillérel. Ó-Buda-Császár-fürdő-kitérő, Budapest déli v. (helyben), Ó-Buda és Ó-Budaútatorigát állomásokkal való teheráru forgalmában pedig a fenti 254 kilométernyi távolságra eső díjtételek 100 kg.-kint 10 fillérel felszerelve nyerne alkalmazást.
Egyrészt Bodrog-Olaszi másrészt a vele szomszédos Liszka-Tolcsva, illetve Sárosptak állomás (helyben) közötti forgalomban a díjszámítási táblázatok 1-10 kilométerre eső díjtételek számítottatik.
Budapest, 1900. április hóban.
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjaztaték.)

Pályázati hirdetmény.
A magyar királyi államvasutak alírott üzletvezetősége nyilvános pályázat útján biztosítani kívánja a vonalain alkalmazott azon hivatalnok és hivatalnok gyakornokai részére szükséges egyenruha darabok készítését, kik a fennálló egyenruházati szabályzat értelmében szolgálat közben egyenruhát viselni tartoznak.
Az ezen hivatalnok-gyakornokok által rendszerint viselendő egyenruhadarabok következők:
1. Nyári zubbony, 2. tavaszi és őszi zubbony, 3. téli zubbony, 4. nyári nadrág, sötétkék, szürke vagy drap színű posztóból, 5. Tavaszi és őszi nadrág, 6. Téli nadrág, 7. Tavaszi és őszi felöltő, 9. Nyári sapka, 10. Nyakra való, 11. Kezily, 12. Karkötő.
Az 1-8 tét. alatt felemlített ruha darabok készítéséhez megkivántató felső kelmék szállítása a magy. kir. államvasutak igazgató által biztosítva lévén, tartozik azon czég, ki az 1-8 tét. alatt felsorolt ruha darabok elkészítésével megbízatni fog, a szükséges felső kelméket jelen pályázati hirdetmény kiegészítő részét képező részletes feltételek-ben megvezetett honi gyárban és árban beszerezni.
Ezen ruhadarabok elkészítésére és szállítására vonatkozó részletes feltételek megismerhetők az alírott üzletvezetőségénél a hivatalos órák alatt, mely feltételek aláírottak az ajánlattal együtt következő felíráttal ellátva:
„Ajánlat a hivatalnoki egyenruha darabok elkészítésére iránt” 1900. évi július hó 10-ike déli 12 óráig, az alírott üzletvezetőséghez benyújtandók vagy posta útján beküldendők, hova is bánatpénz képen mely esetleg óvadék gyanánt is fog szolgálni 200 frt készpénzben vagy értékpapirokban 1900. évi július hó 9-én déli 12 óráig beküldendő.
Az alírott üzletvezetőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül — tekintet nélkül az egység árakra — választhasson és fogadhasson el.
A magyar kir. államvasutak üzletvezetősége Árad.

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével
hajlandó vagyok elvállalni; építgy
mélyrigoleozást szőlő-telepitésekhez
Érdeklődők kéretnek, hogy alantí emimemhez forduljanak.
WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek).

Árak:

nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesítettük pénztárhoz beküldeni kériük, a szállítási költségek a küldemény átvételénél fizetendőek.

Önműködő vízszállító

berendezéseket közeli források felhasználásával szállít

Kunz Antal

cs. és kir. udvari szállító

Weisskirchen (Morvaország).

Szivattyúk és fecskendők

minden fajtában.

466

Prospektusok és költségvetések ingyen és bérmentve.

Magyar királyi államvasutak.
92781. CIL. szám.

Igazgatóság

Hirdetmény.

Rajna—westfali—osztrák—magyar vasúti kötelek.

(Az V. pótlék életbeléptetése a II. rész I. füzethez.) (Közös füzet.)

A fenti kötelekben 1896. évi január hó 1-től érvényes II. füzethez f. é. július hó 1-én az V. pótlék lép életbe.

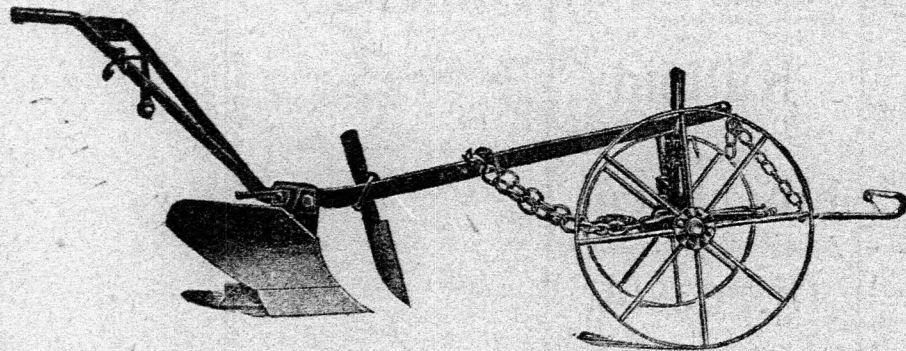
Ezen pótlék az egyéb különleges határozmányok megváltoztatását és kiegészítését, állomások felvételét a kilométermutatóba, valamint egyéb helyesbítéseket tartalmaz.

Ezen pótlék a részes vasutaknál 12 fillérért megszerezhető.

Budapest, 1900. június 19-én.

A magy. kir. államvasutak, a részes vasutak nevében is.

Meghibtálás vagy más gyártmányival való összehasonlítás végett gyártmányaimat a t. gazdaközönség figyelmébe bocsájtom.

olcsó ár, elsőrendű minőség és czélszerű szerkezetüknel fogva országszerte legjobb hirnévnek és kelendőségnek örvendenek.

Árjegyzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálók.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos ekegyára

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

Az

„Unicum-Drill“

egyetemes **sorhabetőgép** sokoldalú használhatóságánál, czélszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a legjobb hirnévnek és a legnagyobb kelendőségnek örvend, ezeknél fogva az összes eddigi vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

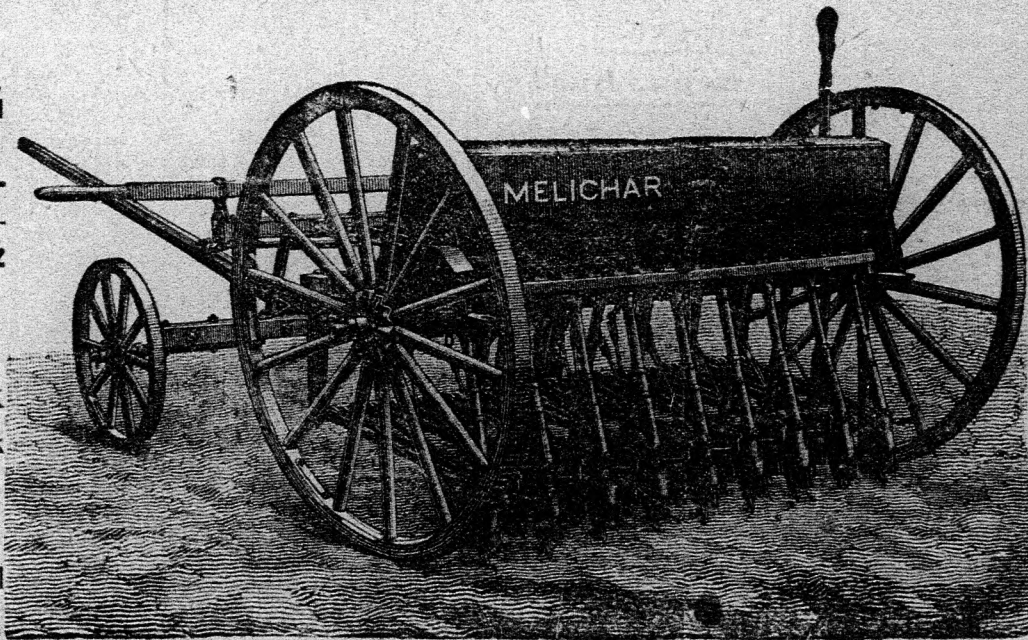
Árjegyzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szab. kizárólagos vetőgépgyára

Budapest,

VI. ker., Nagymező-utca 68.

Egyedüli speciális ekegyártással foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Egyedüli kizárólag sorhabetőgépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.